

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës
Pasqyrat Financiare
më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021
me Raportin e Auditorit të Pavarur

Përmbajtja	Faqe
Raporti i Auditorit të Pavarur	1-2
Pasqyra e pozicionit financiar	3
Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse	4
Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet	5
Pasqyra e rrjedhës së parasë	6
Shënime për pasqyrat financiare	7 - 48

Raporti i Auditorit të Pavarur

Për Bordin e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës

Grant Thornton LLC
Rexhep Mala 18
10000 Pristina
Kosovo
T +383 (0)38 247 801
F +383 (0)38 247 802
E Contact@ks.gt.com
VAT No. 330086000

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare shoqëruese të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës ("BQK"), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2021, pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet dhe pasqyrën e rrjedhës së parasë për vitin e përfunduar, si dhe shënimet për pasqyrat financiare, duke përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme të kontabilitetit.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare shoqëruese paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të BQK-së më 31 dhjetor 2021, si dhe performancën e saj financiare dhe rrjedhën e parasë për vitin e përfunduar, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF-të).

Baza për Opinion

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë të përshkruara në mënyrë më të detajuar në paragrafin e raportit tonë Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare. Ne jemi të pavarur nga BQK-ja në pajtim me Kodin e Etikës për Profesionistët Kontabël të Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Profesionistët Kontabël (Kodi i BSNEPK), së bashku me kërkesat etike që janë të rëndësishme për auditimin tonë të pasqyrave financiare në Kosovë, dhe ne poashtu kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa. Ne besojmë që evidenca e auditimit që ne kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe të atyre të ngarkuar me qeverisjen për pasqyrat financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe prezentimin e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të, dhe për ato kontrole të brendshme, që konsiderohen të nevojshme nga menaxhmenti për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale të shkaktuara nga mashtrimi apo gabimi.

Gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e BQK-së për të vazhduar se përmbushuri parimin e vijimësisë, duke shpalosur, nëse është e zbatueshme, çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë e biznesit dhe duke përdorur parimin kontabël të vijimësisë, përveç kur menaxhmenti ka për qëllim të likuidojë BQK-në ose të ndërpresë aktivitetet, ose nuk ka ndonjë mundësi tjetër përveç se të veprojë në këtë mënyrë.

Personat që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikqyrjen e procesit të raportimit financiar të BQK-së.

Përgjegjësia e Auditorit për auditimin e pasqyrave financiare

Qëllimet tona janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin që pasqyrat financiare në terësi nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë si pasojë e mashtrimeve ashtu edhe e gabimeve, dhe lëshimin e një raporti auditimi i cili përmban opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë i sigurisë, por nuk është garancion i asaj që një auditim i kryer në përputhje me SNA-të, do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomali të mund të lindin si rezultat i mashtrimeve ose gabimeve dhe konsiderohen materiale nëse individualisht, ose të bashkuara, mund të pritet në mënyrë të arsyeshme që të ndikojnë në vendimet ekonomike të shfrytëzuesve të pasqyrave financiare, të marra bazuar në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim profesional dhe ruajmë skepticizëm profesional gjatë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë riskun e anomalive materiale të pasqyrave financiare, si pasojë nga mashtrimet apo edhe si pasojë e gabimeve, dizajnojmë dhe kryejmë procedura të auditimit të cilat i përgjigjen këtyre risqeve dhe marrim evidenca të auditimit të cilat janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Risku i mos-zbulimit të një anomalie materiale e cila rrjedhë nga mashtrimi është më i madh sesa i atij që rrjedhë nga gabimi, pasi që mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime, ose shkelje të kontrollit të brendshëm.
- Sigurojmë një njohje të kontrollit të brendshëm, që është relevante me auditimin në mënyrë që të dizajnojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme me rrethanat, mirëpo jo me qëllim për dhënien e një opinionimi mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshme të BQK-së.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të kontabilitetit të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël si dhe shpalosjet e bëra nga menaxhmenti.
- Nxjerrim përfundime në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit të bazës së hipotezës së vijimësisë së kontabilitetit, duke u bazuar në evidencat e auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston në lidhje me ngjarjet ose kushtet që mund të shkaktojnë dyshim të lartë që BQK-ja mund të vazhdojë operimin. Nëse ne vijmë në përfundim se një pasiguri materiale ekziston, ne jemi të detyruar të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të auditimit në shpalosjet e pasqyrave financiare ose nëse shpalosjet e tilla janë jo të përshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencat tona të auditimit të siguruar deri në datën e raportit tonë. Sidoqoftë, ngjarjet ose kushtet e ardhshme mund të shkaktojnë që BQK-ja të ndërpresë së pëmbushuri parimin e vijimësisë.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare duke përfshirë informacionet shpjeguese të dhëna, dhe nëse pasqyrat financiare të prezentojnë transaksionet dhe ngjarjet në to në një mënyrë që arrin paraqitjen e drejtë.

Ne komunikojmë me ata që janë të ngarkuar me qeverisjen e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës, përpos të tjerave, lidhur me qëllimin dhe kohën e planifikuar të auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë ndonjë mangësi të rëndësishme në kontrollet e brendshme që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit.

Grant Thornton LLC
Prishtinë,

27 prill 2022

Suzana Stavrikj
Auditor ligjor

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyra e pozicionit financiar

Më 31 dhjetor 2021

<i>Në mijë Euro</i>	Shënim	2021	2020
Pasuritë			
Paraja e gatshme	7	537,818	308,090
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	151,880	313,343
Letra me vlerë (Bono thesari dhe Obligacione qeveritare)	9	632,602	587,794
Plasmanet në tregun e parasë	10	14,053	58,324
Mjetet e ndërlidhura me FMN	11	323,793	268,199
Prona dhe pajisjet	12	4,562	4,888
Pasuritë e paprekshme	13	1,341	1,700
Pasuritë tjera	14	2,187	1,883
Gjithsej pasuritë		1,668,236	1,544,221
Detyrimet			
Detyrime ndaj bankave komerciale në vend	15	589,099	566,426
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN-në	16	325,853	269,138
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	608,362	508,446
Detyrime ndaj institucioneve publike dhe komerciale	18	77,392	138,661
Huamarrja/et	19	2,139	2,154
Detyrime të tjera	20	2,418	2,539
Gjithsej detyrimet		1,605,263	1,487,364
Kapitali dhe rezervat			
Kapitali i autorizuar	21	30,000	30,000
Fondi i rezervave	21a	26,857	23,903
Rezerva nga rivlerësimi	21a, 29	-	792
Fitimet e mbajtura		6,116	2,162
Gjithsej kapitali dhe rezervat		62,973	56,857
Gjithsej detyrimet, kapitali dhe rezervat		1,668,236	1,544,221

Këto pasqyra financiare janë miratuar nga organet vendimmarrëse¹ të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës më 8 prill 2022 dhe janë nënshkruar në emër të tyre nga:

Fehmi Mehmeti
Guvernator

Faton Ahmetaj
Drejtore për Planifikim dhe Raportim Financiar

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

¹ Sipas nenit 34 dhe 59 të Ligjit Nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës
Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse
Më 31 dhjetor 2021

<i>Në mijë Euro</i>	Shënim	2021	2020
Të ardhurat nga interesi			
Të ardhurat nga interesi		4,142	3,829
Shpenzimet nga interesi		(1,493)	(965)
Të ardhurat neto nga interesi	22	2,649	2,864
Të ardhurat nga tarifat dhe ndalesat			
Të ardhurat nga tarifat dhe ndalesat		3,388	2,719
Shpenzimet nga tarifat dhe ndalesat		(577)	(387)
Të ardhurat neto nga tarifat dhe ndalesat	23	2,811	2,332
Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ dhe të ardhurat tjera operative			
Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ	24	6,335	5,382
Të ardhurat nga grantet	20, 25	126	119
Të ardhurat tjera operative	26	22	11
Fitimi / (humbja) nga kursi i këmbimit	29	536	(663)
Të hyrat operative		12,479	10,045
Shpenzimet administrative (operative)			
Shpenzimet personelit	27	(4,908)	(4,833)
Zhvlerësimi dhe amortizimi	12,13	(1,028)	(1,040)
Shpenzimet e përgjithshme dhe administrative	28	(1,420)	(1,346)
Shpenzimet administrative (operative)		(7,356)	(7,219)
Rezultati financiar para pritjeve për humbjet kreditore		5,123	2,826
Provizioni për humbjet e pritura kreditore neto rritja/(zvogëlimi)	4	993	(664)
Fitimi / (Humbja) vjetore		6,116	2,162
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse		-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin		6,116	2,162

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

	Kapitali	Fondi rezervë	Rezervat e rivlerësimit	Fitimet e mbajtura	Gjithsej
<i>Në mijë Euro</i>					
Gjendja më 1 janar 2020 (ashtu siç është paraqitur)	30,000	22,622	527	2,109	55,258
Rregullimi për përfitimet afatgjata të punonjësve dhe rivlerësimi valutor si fitim (EUR/SDR) për huazimin nga Banka Botërore	-	(580)	17	-	(563)
Gjendja më 1 janar 2020 (riparaqitur)	30,000	22,042	544	2,109	54,695
Transferimi në fondin rezervë	-	1,861	248	(2,109)	-
Gjithsej transaksionet e kërkuara me ligj	-	1,861	248	(2,109)	-
Fitimi per vitin	-	-	-	2,162	2,162
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	-	2,162	2,162
Gjendja më 31 dhjetor 2020	30,000	23,903	792	2,162	56,857
Gjendja më 1 janar 2021	30,000	23,903	792	2,162	56,857
Transferimi në fondin rezervë	-	2,954	(792)	(2,162)	-
Gjithsej transaksionet e kërkuara me ligj	-	2,954	(792)	(2,162)	-
Fitimi per vitin	-	-	-	6,116	6,116
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	-	6,116	6,116
Gjendja më 31 dhjetor 2021	30,000	26,857	-	6,116	62,973

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyra e rrjedhjes së parasë

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

Në mijë Euro

	Shënim	2021	2020
Rrjedhja parave nga aktivitetet operacionale			
Fitimi vjetor		6,116	2,162
<i>Rregullime për:</i>			
Zhvlerësimin	12	646	628
Amortizimin	13	382	412
Të ardhurat nga grantet	25	(126)	(119)
Provizionet për humbjet e pritshme kreditore	4	(993)	664
Të ardhurat nga interesi	22	(4,142)	(3,829)
Shpenzimet nga interesi	22	1,493	965
		3,376	883
Ndryshime në bono thesari dhe obligacione qeveritare		(44,728)	(11,435)
Ndryshime në plasmanet në tregun e parasë		49,999	190,000
Ndryshime në pasuritë e ndërlidhura me FMN-në		(55,693)	29,854
Ndryshime në pasuritë tjera		(283)	(184)
Ndryshime në detyrimet ndaj bankave komerciale		22,673	151,484
Ndryshime në detyrimet ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN-në		56,815	(27,800)
Ndryshime në detyrimet ndaj institucioneve qeveritare		99,916	(211,373)
Ndryshime në detyrimet ndaj institucioneve publike dhe		(61,269)	86,495
Ndryshimet në huamarrjet		95	(95)
Ndryshime në detyrimet e tjera		(23)	279
		70,878	208,108
Interesa të marra		4,758	3,932
Interesa të paguara		(1,592)	(1,263)
Paraja neto e gjeneruar nga/(përdorur në) aktivitetet operacionale		74,044	210,777
Rrjedhja e parave nga aktivitetet investuese			
Blerja e pajisjeve	12	(320)	(549)
Blerja e aseteve të paprekshme	13	(43)	(167)
Paraja neto e përdorur në aktivitetet investuese		(363)	(716)
Rrjedhja e parave nga aktivitetet financuese			
Arkëtimet/(Ripagesat) nga/për huamarrjet	19	(110)	-
Arkëtimet nga grantet	20	28	20
Paraja neto e gjeneruar nga aktivitetet financuese		(82)	20
Rritja/(zbritja) neto në para dhe ekuivalentët e saj		73,599	210,081
Paraja dhe ekuivalentët e saj më 1 janar		630,190	420,109
Paraja dhe ekuivalentët e saj më 31 dhjetor	30	703,789	630,190

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

1. Subjekti raportues

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës (nga këtu e tutje "BQK" ose "Banka Qendrore"), pasardhëse e Autoritetit Qendror Bankar të Kosovës, është një subjekt i pavarur juridik me kompetenca të plota si një person juridik sipas ligjit të aplikueshëm në Republikën e Kosovës. BQK është një subjekt publik i veçantë i cili ka autoritetin për të licencuar, mbikëqyrur dhe rregulluar institucionet financiare në Republikën e Kosovës. Banka vepron në përputhje me Ligjin nr. 03/L-209 "Ligji mbi Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës" të cilit tash e tutje i referohemi si ("Ligji për BQK-në"). Sipas këtij ligji objektivat kryesore të BQK-së janë si vijon:

- të nxisë dhe të mbajë një sistem të qëndrueshëm financiar, duke përfshirë një sistem të sigurt, të shëndetshëm dhe efikas të pagesave.
- të kontribuojë në arritjen dhe mbajtjen e stabilitetit të brendshëm të çmimeve.
- të mbështes politikat e përgjithshme ekonomike të Qeverisë.

Siç është përshkruar në ligj, BQK duhet të veprojë në përputhje me parimet e një tregu të hapur me një konkurrencë të lirë, duke favorizuar ndarjen efikase të resurseve.

BQK vepron nga zyrat e saj që gjenden në Prishtinë. Adresa e regjistruar e zyrës së BQK-së është si më poshtë:

Rr. Garibaldi nr. 33
Prishtinë, Kosovë.

Bordi i Bankës Qendrore, Bordi Ekzekutiv dhe Guvernatori

Organet vendimmarrëse të BQK-së janë Bordi i Bankës Qendrore, Bordi Ekzekutiv dhe Guvernatori. Sipas nenit 34, paragrafit 2, si dhe dispozitës se përkohshme të nenit 79, paragraf 2, të Ligjit për BQK-në, Bordi i Bankës Qendrore përbëhet nga katër² anëtar jo-ekzekutiv dhe Guvernatori dhe është përgjegjës për mbikëqyrjen e zbatimit të politikave si dhe mbikëqyrjen e administrimit dhe operacioneve të BQK-së.

Më 31 dhjetor 2021, Bordi i Bankës Qendrore të Kosovës përbëhet nga këta anëtarë:

- Flamur Mrasori – Kryetar i Bordit (anëtar jo-ekzekutiv)
- Fehmi Mehmeti – Guvernator
- Nora Latifi Jashari – Anëtar (jo-ekzekutiv)
- Bashkim Nurboja – Anëtar (jo-ekzekutiv)

Ndërsa, me 31 dhjetor 2020, Bordi i Bankës Qendrore përbëhej nga këta anëtarë:

- Flamur Mrasori – Kryetar i Bordit (jo-ekzekutiv)
- Fehmi Mehmeti – Guvernator

Bordi Ekzekutiv me 31 dhjetor 2021 përbëhet nga Guvernatori, i cili është Kryesues dhe një Zëvendësguvernator, ndërsa me 31 dhjetor 2020 Bordi Ekzekutiv përbëhej nga Guvernatori dhe dy Zëvendësguvernatorët. Bordi Ekzekutiv është përgjegjës për implementimin e politikave të BQK-së dhe të operacioneve të saj.

Gjatë vitit 2021 ka përfunduar mandatin njëri nga Zëvendësguvernatorët, si rrjedhojë bazuar në strukturën organizative më 31 dhjetor 2021 është e lirë pozita për një anëtarë të Bordit Ekzekutiv.

² Më 31 dhjetor 2021 është e lirë pozitat për një anëtarë jo-ekzekutiv, ndërsa me 31 dhjetor 2020 ka pasur tri pozita të lira të plotësura të anëtareve jo-ekzekutiv (faktikisht nuk ka pasur kuorum për vendimmarrje).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

2. Baza e përgatitjes

a) Deklarata e përputhshmërisë

Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (“SNRF”).

b) Baza e matjes

Pasqyrat financiare janë përgatitur duke përdorur bazat e matjes të specifikuar nga SNRF-ja për secilin lloj të pasurive, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Bazat e matjes janë shpalosur më në detaje në politikat kontabël në shënimin 3 më poshtë.

c) Valuta funksionale dhe e prezentimit

Këto pasqyra financiare prezantohen në Euro (“EUR”), e cila është valuta funksionale e BQK-së, përveç nëse është specifikuar ndryshe në ndonjë shënim analitik. Nëse nuk është shënuar ndryshe, informacioni financiar i prezantuar është rrumbullakësuar në mijëshen më të afërt.

d) Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon nga menaxhmenti që të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave dhe në shumatat e raportuara të pasurive dhe detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet faktike mund të ndryshojnë nga ato të vlerësuara.

Vlerësimet dhe supozimet shqyrtohen në bazë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve kontabël njihen në periudhën në të cilën vlerësimi rishikohet dhe në periudhat e ardhshme nëse ato ndikohen. Në veçanti, informatat në lidhje me fushat e rëndësishme të vlerësimit të pasigurisë dhe vendimeve të rëndësishme për zbatimin e politikave kontabël që kanë ndikimin më të konsiderueshëm në shumatat e pranuar në pasqyrat financiare janë përshkruar më poshtë në shënimin 5.

Politikat kontabël të paraqitura më poshtë janë zbatuar në mënyrë të qëndrueshme në të gjitha periudhat e prezentuara në këto pasqyra financiare.

3. Politikat e rëndësishme kontabël

a) Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet në valutë të huaj vlerësohen në valutën funksionale me kursin e këmbimit në datat e kryerjes së transaksioneve. Pasuritë dhe detyrimet monetare të shprehura në valutë të huaj rivlerësohen me kursin zyrtar të këmbimit të asaj date. Fitimi apo humbja nga valutat e huaja për zërat monetarë është diferenca ndërmjet kostove të amortizuara në valutën funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar me interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe kostove të amortizuara në monedhë të huaj të rivlerësuara me kursin e këmbimit në fund të periudhës. Pasuritë dhe detyrimet jo-monetare në monedhë të huaj që maten me vlerë të drejtë rivlerësohen në monedhë funksionale në kursin e këmbimit në datën kur është përcaktuar ajo vlerë e drejtë. Diferencat nga valutat e huaja që rrjedhin nga rivlerësimi njihen si fitim ose humbje.

b) Të hyrat dhe shpenzimet nga interesi

Të hyrat dhe shpenzimet nga interesi njihen si fitim apo humbje bazuar në metodën e interesit efektiv. Norma e interesit efektiv është norma që zbrit pagesat dhe arkëtimet e pritshme në të ardhmen gjatë jetëgjatësisë së pasurisë ose detyrimit financiar (ose kur është e përshtatshme, për një periudhë më të shkurtër) deri në vlerën kontabël të pasurisë ose detyrimit financiar. Norma e interesit efektiv përcaktohet në njohjen fillestare të pasurisë ose detyrimit financiar dhe nuk rishikohet më pas.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (vazhdim)

b) Të hyrat dhe shpenzimet nga interesi (vazhdim)

Llogaritja e normës së interesit efektiv përfshin të gjitha komisionet dhe shumat e paguara apo kostot e transaksioneve të pranuar dhe zbritjet apo primet që janë pjesë përbërëse e normës së interesit efektiv.

Kostot e transaksioneve përfshijnë kosto shtesë të ngarkueshme drejtpërdrejt për blerjen, emetimin apo largimin e një pasurie apo detyrimi financiar. Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi të paraqitura në humbje apo fitim përfshijnë interesat nga pasuritë ose detyrimet financiare me kosto të amortizuar mbi bazën e interesit efektiv.

c) Tarifa dhe komisione

Të hyrat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet të cilat janë pjesë përbërëse e normës së interesit efektiv për një mjet apo detyrim financiar, përfshihen në matjen e normës së interesit efektiv.

Të hyrat tjera nga komisionet dhe tarifat, përfshirë tarifat e transaksioneve për llogaritë operative, tarifat e transferimit të fondeve dhe të licencimit njihen në momentin e kryerjes së shërbimeve të lidhura me to.

Shpenzime të tjera për komisione dhe tarifa lidhen kryesisht me tarifa transaksionesh dhe shërbimesh të cilat shpenzohen në momentin që shërbimet përfitohen.

d) Përfitimet e punonjësve

BQK aplikon kontributet për sigurimet shoqërore të detyrueshme, që përcaktohen si kontributet pensionale të punonjësve kur ata dalin në pension. Këto kontribute klasifikohen sipas planeve të kontributit të përcaktuara, bazuar në legjislacionin e Kosovës. Kontributet e BQK-së ngarkohen si shpenzim në të ardhura në momentin kur ato ndodhin.

Po ashtu BQK ndan përfitime të punonjësve në baza jubilarë dhe në formë të shumës së paracaktuar në momentin e pensionimit. BQK njih këto shpenzime sipas ndodhjes së këtyre ngjarjeve sipas planeve për përfitime afatgjata.

e) Tatimi dhe shpërndarja e fitimit

BQK-ja është e liruar nga tatimi mbi fitimin sipas Ligjit nr. 03/L-209 të miratuar më 22 korrik 2010. Shih shënimin 4 (f) se si BQK-ja alokon fitimin e saj.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (vazhdim)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare

Pasuritë financiare të BQK-së të përfshira në këto pasqyra financiare klasifikohen si instrumente financiare me kosto të amortizuar (modeli mbaj për të mbledhur flukset monetare kontraktuale) në përbërjen e parasë dhe ekuivalentët e saj, letrat me vlerë, llogaritë e depozitave në bankat jorezidente, asetet e lidhura me FMN dhe pasuritë tjera.

Një pasuri financiare matet me koston e amortizuar nëse i plotëson të dyja kushtet e mëposhtme dhe nuk është përcaktuar si në VDFH (Vlera e drejtë përmes Humbjes së Fitimit):

- pasuria mbahet brenda një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është të mbajë pasuritë për të mbledhur flukset monetare kontraktuale; dhe
- kushtet kontraktuale të pasurisë financiare lindin në data të specifikuar tek flukset e parave që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (SPPI) mbi shumën e mbetur të papaguar.

BQK-ja klasifikon të gjitha detyrimet e saj financiare të matura me koston e amortizuar duke përdorur metodën efektive të normës së interesit. Të ardhurat nga interesi ose shpenzimet e interesit nga detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar, njihen në fitim ose humbje.

Detyrimet financiare të matura me kosto të amortizuar përfshijnë detyrimet ndaj bankave vendase, institucioneve qeveritare, subjekteve publike dhe tregtare, për shkak të FMN-së, huazimeve dhe detyrimeve të tjera financiare.

i. Njohja

Në njohjen fillestare, një pasuri financiare klasifikohet si i matur në: koston e amortizuar (KA), vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDAGJ) ose vlerës së drejtë përmes fitimit ose humbjes (VDFH).

Pasuria financiare apo detyrimi financiar fillimisht matet me vlerën e drejtë, të cilës i shtohen, për zë jo me vlerën e drejtë përmes fitimit apo humbjes, kostot e transaksionit që i atribuohen direkt blerjes apo emetimit të tyre.

Siç u përmend më lartë, BQK-ja ka në librat e saj vetëm instrumente financiare me kosto të amortizuar, të cilat plotësojnë kriteret e modelit të mbajtjes për të mbledhur flukset monetare kontraktuale.

ii. Riklasifikimi

Pasuritë financiare të bankës varësisht nga rrethanat respektivisht ndryshimi i modelit të saj te biznesit për administrimin e pasurive financiare mund të riklasifikoj këto të fundit edhe pas njohjes fillestare të tyre.

Në qoftë se banka riklasifikon një pasuri financiare apo grup të pasurive financiare nga kategoria e matjes me koston e amortizuar tek kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, vlera e drejtë e tyre do të matet në datën e ri klasifikimit. Çdo fitim ose humbje neto që rrjedh nga një diferencë midis koston së amortizuar dhe vlerës së drejtë të aktivitetit financiar njihet në fitim ose humbje.

iii. Ç'regjistrimi

BQK-ja ç'regjiston një pasuri financiare kur skadojnë të drejtat kontraktuale për rrjedhat e parave nga pasuria financiare, ose transferon të drejtat për të marrë rrjedhat e parasë kontraktuale në një transaksion në të cilin në thelb janë transferuar të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së pasurisë financiare ose në të cilat BQK as nuk transferon dhe as mban në masë të madhe të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk mban kontrollin e asetit financiar.

Për ç'regjistrimin e një pasurie financiare, diferencën midis vlerës kontabël të pasurisë (ose vlerës së mbartur të alokuar për pjesën e pasurisë së ç'regjistruar) dhe shumës së (i) vlerësimit të marrë (përfshirë çdo pasuri të re të marrë më pak çdo detyrim të ri supozuar) dhe (ii) çdo fitim ose humbje kumulative që ishte njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse ('OCI') njihet në fitim ose humbje. Çdo interes në pasuritë financiare të transferuara që kualifikohen për ç'regjistrim që është krijuar ose mbajtur nga BQK-ja njihet si pasuri ose detyrim i veçantë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (në vazhdim)

BQK-ja hyn në transaksione me të cilat transferon asete të njohura në pasqyrën e pozicionit financiar, por mban në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pasurive të transferuara ose një pjesë të tyre. Në raste të tilla, pasuritë e transferuara nuk ç'regjistrohen. Shembuj të transaksioneve të tilla janë kreditimi i letrave me vlerë dhe transaksionet e shitjes dhe të riblerjes.

Në transaksionet në të cilat BQK as nuk mban dhe as transferon në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së një pasurie financiare dhe ai mban kontrollin mbi pasurinë, BQK vazhdon të njohë pasurinë në masën e përfshirjes së tij të vazhdueshme, të përcaktuar në masën tek e cila është e ekspozuar ndaj ndryshimeve në vlerën e pasurisë së transferuar.

BQK-ja ç'regjistron një detyrim financiar kur detyrimet e saj kontraktuale përfundohen ose anulohen, ose skadojnë.

iv. *Ndryshimet në pasuritë dhe detyrimeve financiare*

Nëse kushtet e një pasurie financiare janë modifikuar, BQK vlerëson nëse flukset monetare të pasurisë së modifikuar janë thelbësisht të ndryshme. Nëse flukset e parave janë në thelb të ndryshme, atëherë të drejtat kontraktuale për flukset e parave nga pasuria financiare origjinale konsiderohen të kenë skaduar. Në këtë rast, pasuria fillestare financiare ç'regjistrohet (shiko (iii)) dhe një pasur e re financiare njihet me vlerën e drejtë.

Nëse flukset e parave të pasurisë së modifikuar të mbartura me kosto të amortizuar nuk janë thelbësisht të ndryshme, atëherë modifikimi nuk rezulton në ç'regjistrim të pasurisë financiare. Në këtë rast, BQK-ja rillogarit vlerën kontabël bruto të pasurisë financiare dhe njeh shumën që lind nga rregullimi i vlerës kontabël bruto si fitim ose humbje e modifikimit në pasqyrën e fitimit ose humbjes. Nëse një modifikim i tillë kryhet për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit, atëherë fitimi ose humbja paraqitet së bashku me humbjet nga zhvlerësimi. Në raste të tjera, ai paraqitet si të ardhura nga interesi.

BQK-ja ç'regjistron një detyrim financiar kur kushtet e saj modifikohen dhe flukset e parave të detyrimit të modifikuar janë thelbësisht të ndryshme. Në këtë rast, një detyrim i ri financiar bazuar në kushtet e modifikuara njihet me vlerën e drejtë. Diferenca midis vlerës kontabël të detyrimit financiar të shuar dhe detyrimit të ri financiar me termat e modifikuar njihet në fitim ose humbje. Nëse modifikimi i një detyrimi financiar nuk llogaritet si ç'regjistrim, atëherë kostoja e amortizuar e detyrimit rillogaritet duke zbritur flukset e modifikuara të pasasë me normën fillestare të interesit efektiv dhe fitimi ose humbja që rezulton njihet në fitim ose humbje.

v. *Netimi*

Mjetet dhe detyrimet financiare netohen me njëra-tjetrën dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e gjendjes financiare atëherë dhe vetëm atëherë kur BQK-ja ka të drejtën ligjore për të netuar këto shuma dhe ka si qëllim ose t'i shlyejë në një bazë neto ose të realizojë pasurinë dhe të shlyejë detyrimin njëkohësisht.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet nga standardet kontabël, ose për fitimet dhe humbjet e krijuara nga një grup transaksionesh të ngjashme.

vi. *Matja e kostos së amortizuar*

Kostoja e amortizuar e një mjeti ose detyrimi financiar është vlere me të cilën mjeti ose detyrimi financiar matet në momentin e njohjes fillestare, duke i zbritur pagesat e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv të çdo difference ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe vlerës në maturim, minus çdo zbritje për efekt zhvlerësimi.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim) f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (në vazhdim)

vii. Matja e vlerës së drejtë

Vlera e drejtë (reale) është çmimi që do të arkëtohej nga shitja e një pasurie apo që do të paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt mes pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes.

Kur është e disponueshme, BQK-ja mat vlerën e drejtë e një instrumenti duke përdorur çmimet e kuotuar në një treg aktiv për atë instrument. Një treg konsiderohet si aktiv, nëse çmimet e kuotuar janë të disponueshme në mënyrë të shpejtë dhe të rregullt dhe përfaqësojnë transaksionet që ndodhin aktualisht dhe rregullisht në treg në bazë të vullnetshme midis palëve.

Nëse tregu për instrumentin financiar nuk është aktiv, BQK vendos vlerën e drejtë duke përdorur një teknikë vlerësimi. Teknikat e vlerësimit përfshijnë përdorimin e transaksioneve më të fundit midis palëve të mirë informuara dhe ne formë të vullnetshme, (nëse janë të disponueshme), referimin në vlerën e drejtë aktuale të instrumenteve tjera që në thelb janë të njëjta, analizat e zbritjes së rrjedhave të parasë dhe modelet e vlerësimit të çmimit. Teknika vlerësuese e zgjedhur, përdor maksimalisht të dhënat e tregut, mbështetet sa më pak të jetë e mundur në vlerësimet specifike të BQK-së, përfshin të gjithë faktorët që pjesëmarrësit në treg do t'i merrnin parasysh në vendosjen e çmimit dhe janë në përputhje me metodologjitë e pranura ekonomike për vendosjen e çmimit të instrumenteve financiare. Të dhënat për teknikat vlerësuese paraqesin në mënyrë të arsyeshme pritjet e tregut dhe masat e faktorëve të riskut që ekzistojnë në instrumentin financiar. BQK-ja kalibron teknikat vlerësuese dhe i teston ato për vlefshmërinë duke shfrytëzuar çmimet nga transaksionet aktuale të dallueshme të tregut në të njëjtin instrument apo në bazë të të dhënave tjera të dallueshme dhe të disponueshme në treg.

viii. Lejimet e humbjeve

BQK njeh lejimet e humbjeve për humbjet e pritura kreditore "HPK" për pasuritë financiare që maten sipas kostos së amortizuar dhe nuk maten në VDFH. BQK-ja vlerëson lejimet e humbjes në një shumë të barabartë me HPK përgjatë jetëgjatësisë së instrumentit, përveç rasteve të mëposhtme për të cilat ato maten si HPK 12-mujore:

- letrat me vlerë të investimeve të borxhit që përcaktohen të kenë rrezik të ulët kredie në datën e raportimit; dhe
- instrumente të tjera financiare për të cilat rreziku i kredisë nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare.

BQK-ja e konsideron një letër me vlerë të borxhit të ketë rrezik të ulët kreditor kur vlerësimi i rrezikut të kredisë është ekuivalent me përkufizimin e kuptuar globalisht të "shkallës së investimit". ECL 12-mujore janë pjesa e ECL që rezulton nga ngjarjet e mospagimit të një instrumenti financiar që janë të mundshme brenda 12 muajve pas datës së raportimit. Instrumentet financiare për të cilat njihet një ECL 12-mujore referohen si instrumente financiare të Fazës 1.

HPK përgjatë jetëgjatësisë së instrumentit financiar janë HPK që vijnë nga të gjitha ngjarjet e mundshme të paracaktuar gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar. Instrumentet financiare për të cilat njihet një HPK gjatë gjithë jetëgjatësisë, por që nuk janë të efektuar (dëmtuara) nga humbjet kreditore, klasifikohen të "Faza 2 - Nënperformuese e instrumenteve financiare".

Matja e (HPK-së)

Modeli i zhvlerësimit të HPK-së është një matje e bazuar në probabilitet dhe përfshin ndikimin e rezultateve të ndryshme të mundshme. Operacionalisht, kjo mund të jetë e vështirë për t'u zbatuar dhe zgjedhja e skenarëve përkatës ekonomik mund të jetë sfiduese.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (në vazhdim)

Për implemetimin e hollësishëm të HPK-së kemi përdorur metodën e thjeshtë që utilizon mundësinë e parashikimit të qasjes së humbjes e cila është:

$$\text{Humbjet e pritura kreditore (HPK)} = \text{Vlera a ekspozuar (VE)} \times \text{Humbja e pritur (HP)} \\ \times \text{Probabiliteti i humbjes së pritur (PHP)}.$$

VE – Vlera e ekspozuar, është vlera kontabël bruto e pasurive financiare që bien në model për t'u rivlerësuar.

HP - Humbja e pritur, ne jemi bazuar në gjykimin tonë të brendshëm dhe perceptimin e kësaj vlere, gjithashtu jemi mbeshtetur në disa qasje ndaj rrezikut sipas përcaktimeve të Bazelit për vlerësimin e huamarrësve që dështojnë të mbyllin obligimet.

PHP - Probabiliteti i humbjes së pritur, është variabla më e ndjeshme dhe paraqet gjasën e mos pagesës nga pala e tjetër për një periudhë të observuar (12 mujore apo gjate gjithë jetës së instrumentit).

Modeli humbjeve të pritura (HPK) është një vlerësim i ponderuar i humbjeve të kredisë dhe vlerësohen si më poshtë:

- pasuritë financiare që janë korigjuar në vlerë në datën e raportimit: si vlera aktuale e të gjitha pritjeve me pak të parasë së gatshme (d.m.th. ndryshimi midis rrjedhës së parave të gatshme ndaj BQK-së, në përputhje me kontratën dhe rrjedha e parave që BQK-ja pret të marrë);
- pasuritë financiare që janë vlerësuar sipas humbjeve kreditore të pritura në datën e raportimit: si ndryshim midis vlerës së tyre bruto dhe pritjes së humbjes kreditore për të njëjtat.

g) Paraja dhe ekuivalentët e saj

Për qëllimin e pasqyrës së rrjedhjes së parasë, paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë kartëmonedhat e gatshme, depozita me bankat dhe pasuri financiare me rrjedhje të madhe me maturitet origjinal për më pak se tre muaj, të cilat janë objekt i një risku jo-domethënës të ndryshimeve në vlerën e tyre të drejtë dhe përdoren nga BQK-ja në menaxhimin e detyrimeve afatshkurtra.

Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen në pasqyrën e gjendjes financiare me kosto të amortizuar.

h) Letrat me vlerë të investimeve

Letrat me vlerë të investimeve, të përbëra nga bonot e thesarit dhe obligacionet, fillimisht maten me vlerën e drejtë plus shtesat për kostot e transaksionit direkt dhe më pas maten sipas koston të amortizuar (mbajtja e pasurive me qëllim arkëtimin e flukseve monetare kontraktuale) duke përdorur metodën efektive të normës së interesit. Të gjitha blerjet dhe shitjet e letrave me vlerë të investimeve njihen në datën e shlyerjes, d.m.th. data kur pasuria është marrë, ose dorëzuar tek pala tjetër.

Kostoja e amortizuar/mbajtja e pasurive me qëllim arkëtimin e flukseve monetare kontraktuale janë investime në pasuri jo derivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme dhe maturim fiks që BQK ka qëllimet pozitive dhe aftësinë për të mbajtur deri në maturim, dhe të cilat nuk janë të caktuara në vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes.

i) Depozitat dhe huamarrjet

Depozitat dhe huazimet fillimisht maten me vlerën e drejtë minus kostot e transaksionit direkt shtesë, dhe më pas maten me koston e tyre të amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

j) Mjetet dhe detyrimet e lidhura me FMN-në

Pozicioni financiar me FMN zakonisht paraqitet i plotë në bilancin e bankës qendrore të anëtarit. Mjetet dhe detyrimet e lidhura me FMN-në fillimisht maten me vlerën e drejtë dhe më pas maten me koston e tyre të amortizuar. Fitimet dhe humbjet nga rivlerësimi i kursit të këmbimit që lindin nga rivlerësimi i mjeteve dhe detyrimeve të FMN-së njihen në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

k) Prona dhe pajisjet

i. Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve paraqiten me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga ndryshimi në vlerë, nëse ka ndonjë.

Kosto përfshinë shpenzime që janë drejtpërdrejt të lidhura me blerjen e mjetit. Kosto e mjeteve të ndërtuara nga vetë BQK-ja përfshin koston e materialeve dhe të fuqisë punëtore të drejtpërdrejt, kosto të tjera që lidhen drejtpërdrejt me sjelljen e mjetit në gjendjen funksionale që ai të jetë i përdorshëm në mënyrën e synuar, dhe kostot e çmontimit dhe lëvizjes së pajisjeve dhe restaurimin e ambientit ku ato janë vendosur.

Programe kompjuterike të blera që janë thelbësore për funksionimin e pajisjes përkatëse kapitalizohen si pjesë e asaj pajisjeje.

Kur pjesë të një elementi të pronës dhe pajisjeve kanë jetëgjatësinë e dobishme të ndryshme, ato kontabilizohen si elemente të veçanta (komponentë kryesor) të pronës dhe pajisjes.

ii. Kosto pasuese

Kostoja e zëvendësimit të një pjese të një elementi të pronës ose pajisjeve njihet në vlerën e mbartur të elementit nëse është e mundur që përfitime të ardhshme ekonomike nga përdorimi i atij mjete të rrjedhin në BQK, dhe kostoja e tij mund të matet me besueshmëri. Kostot e servisimit të përditshëm të pronës dhe pajisjes (pasurive afatgjata materiale) njihen në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve në momentin kur ndodhin.

iii. Zhvlerësimi

Zhvlerësimi njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve me metodën lineare përgjatë jetëgjatësisë të secilës pjesë të një elementi të pasurive afatgjata materiale.

Vlerësimi i jetëgjatësisë për periudhën aktuale dhe krahasuese është si më poshtë:

	2021	2020
Investimet në objekte me qira	20 vite	20 vite
Pajisje	5 vite	5 vite
Kompjuterë	3 vite	3 vite
Automjete	5 vite	5 vite

Jetëgjatësia e pajisjeve tjera vlerësohet rast pas rasti. Metoda e zhvlerësimit, jetëgjatësia dhe vlera e mbetur rivlerësohen në datën e raportimit.

l) Asetet e paprekshme

Programet kompjuterike të blera nga BQK-ja njihen me koston historike të zvogëluar për zhvlerësimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga ndryshimi në vlerë, nëse ka.

Shpenzimet e mëvonshme për programet kompjuterike kapitalizohen vetëm kur këto shpenzime rrisin përfitimin e ardhshëm ekonomik prej këtij asemi. Të gjitha shpenzimet e tjera njihen në periudhën që ndodhin.

Shpenzimi i amortizimit njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, bazuar mbi metodën lineare të amortizimit gjatë jetës së dobishme ekonomike të programit kompjuterik, prej datës në të cilën ky program është i gatshëm për përdorim. Jeta e dobishme ekonomike e programeve kompjuterike bazohet në vlerësimin për shfrytëzimin e atij programi pa qenë nevoja për ndonjë përmirësim të madh, aktualisht nga 3 deri në 10 vite.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

m) Rënia në vlerë e pasurive jo-financiare

Vlera kontabël e pasurive jo-financiare të BQK-së, rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka evidenca për ndryshim në vlerë. Nëse ka evidenca të tilla atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e pasurisë.

Humbja nga rënia në vlerë njihet nëse vlera kontabël e një aseti/pasurie ose e njësisë gjeneruese të parasë tejkalon vlerën e rikuperueshme. Njësia gjeneruese e mjeteve monetare është grupi me i vogël i identifikueshëm i asetëve që gjeneron rrjedhë të parasë që janë të pavarura nga mjetet dhe grupet e tjera. Humbjet nga rënia në vlerë njihen në pasqyrën e të ardhurave. Humbjet nga rënia në vlerë e njësive gjeneruese të parasë shpërndahen në mënyrë proporcionale midis asetëve të tjera të njësive (grupi të njësive) në baza proporcionale. Vlera e rikuperueshme e një pasurie ose e njësive gjeneruese të parasë është më e madhja ndërmjet vlerës së tij në përdorim dhe vlerës së drejtë minus kostot e shitjes. Në vlerësimin e vlerës në përdorim, rrjedhjat e ardhshme të vlerësuar të mjeteve monetare zbriten në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë zbritjeje para taksave që reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe risqet specifike për pasurinë. Humbjet nga rënia në vlerë të njohura në periudhat e mëparshme vlerësohen në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse rënia në vlerë është zbutur ose nuk ekziston më.

Një humbje nga rënia në vlerë anulohet nëse ka pasur ndryshim në vlerësimet e përdorura për përcaktimin e vlerës së rikuperueshme. Humbja nga rënia në vlerë anulohet deri në atë masë sa vlera kontabël e pasurisë nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur amortizimin dhe zhvlerësimin, dhe sikur të mos ishte njohur ndonjë humbje nga rënia në vlerë.

n) Detyrimet financiare

Burimet e financimit të BQK-së janë depozitat nga institucionet ndërkombëtare, qeveritare, publike, bankare dhe institucione të tjera financiare. Detyrimet financiare maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e normës së interesit efektiv.

o) Të ardhurat nga grantet

Grantet qeveritare njihen fillimisht si të ardhura të shtyra kur ekziston një siguri e arsyeshme se ato do të merren dhe se BQK-ja do t'i përmbahet kushteve lidhur me grantin. Grantet që BQK-ja përfiton për shpenzime njihen si fitim ose humbje në baza sistematike në të njëjtat periudha në të cilat njihen shpenzimet. Grantet që BQK-ja përfiton për koston e një aseti njihen në fitim ose humbje në baza sistematike përgjatë jetës së përdorimit të asetit.

p) Pagat e financuara nga donatorët

Individë të caktuar të angazhuar në BQK janë ekspertë ndërkombëtar të caktuar dhe financiar për një afat të shkurtër nga organizatat ndërkombëtare. Financimi nga këto organizata ndërkombëtare ndër të tjera përfshin, por nuk kufizohet në pagesën e pagave të këtyre ekspertëve ndërkombëtar. Duke qenë se kjo ndihmë i paguhet personave të caktuar drejtpërdrejt nga organizatat ndërkombëtare, nivelet e pagesës nuk janë të njohura dhe as nuk janë të përfshira në këto pasqyrat financiare.

q) Provizionet

Provizioni njihet nëse, si rezultat i ngjarjeve që kanë ndodhur në të kaluarën, BQK-ja ka detyrime aktuale ligjore ose konstruktive që mund të vlerësohen në mënyrë të besueshme, dhe është e mundshme që një dalje e parave apo benefiteve ekonomike do të kërkohet për të shlyer detyrimin. Provizionet përcaktohen duke zbritur rrjedhjen e ardhshme të parasë me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimin aktual të tregut për vlerën kohore të parasë dhe kur është e përshtatshme, riskun specifike për detyrimet.

Provizioni për kontrata të ngarkuara njihet kur përfitimet e pritura për t'u nxjerrë nga BQK-ja nga një kontratë, janë më të vogla se kostoja e pashmangshme e realizimit të detyrimeve sipas kontratës. Provizioni matet në vlerën aktuale me më të voglën midis koston së pritshme të ndërprerjes së kontratës dhe koston së pritshme neto të vazhdimit të kontratës. Përpara se të njihet një provizion, BQK njeh çdo humbje nga rënia në vlerë e asetit të lidhur me atë kontratë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

r) Ndryshimet në politikat dhe shpalosjet kontabël

(i) Standardet dhe interpretimet efektive për periudhën aktuale

Ndryshimet e mëposhtme të standardeve ekzistuese të publikuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit që kanë hyrë në fuqi për periudhën raportuese:

- **Ndryshimet në SNRF 9, SNK 39, SNRF 7, SNRF 4 dhe SNRF 16 - Reforma ne nomrën standarde te interest – Faza 2** (efektiv për periudhat vjetore që kanë filluar më ose pas 1 janarit 2021)

- **Ndryshimet në SNRF 16 “Qiratë”** - Koncesionet e Qirave që lidhen me Covid-19 janë efektive për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 qershorit 2020 por aplikimi i mëparshëm është i lejuar, duke përfshirë edhe në pasqyrat financiare që nuk janë autorizuar ende për t’u lëshuar në 28 maj 2020 (ndryshimi është gjithashtu në dispozicion për raportet e ndërmjetme).

Aplikimi i këtyre standardeve, ndryshimeve dhe interpretimeve nuk ka pasur ndonjë ndikim të rëndësishëm në pasqyrat financiare të Bankës Qendrore në periudhën raportuese.

(ii) Standardet dhe interpretimet nuk kanë datë efektive në periudhën e raportimit

Sikurse në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, standardet e mëposhtme, rishikimet dhe interpretimet janë botuar nga BSNK, por ende nuk janë efektive për periudhën e raportimit dhe si të tilla nuk janë aplikuar akoma nga Banka Qendrore:

- **Ndryshimet në SNRF 10 "Pasqyrat Financiare të Konsoliduara" dhe SNK 28 "Investimet në Shoqëritë dhe Sipërmarrjet e Përbashkëta"** - Shitja ose Kontributi i Pasurive midis një Investitori dhe Bashkëpunëtorit të tij ose sipërmarrjes së përbashkët dhe ndryshimeve të mëtejshme (data efektive shtyhet për një kohë të pacaktuar deri në metoda e kapitalit është përfunduar),

- **SNRF 17 "Kontratat e Sigurimeve"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2023),

- **Ndryshimet në SNK 1 “Prezentimi i Pasqyrave Financiare”** - Klasifikimi i detyrimeve si detyrime afat-shkurta ose detyrime afat-gjata (efektive për periudhat që fillojnë më ose pas 1 janarit 2023)

- **Ndryshimet në SNRF 3 “Kombinimet e Biznesit”** – Referuar në kornizën konceptuale (efektiv për periudhat vjetore që kanë filluar më ose pas 1 janarit 2022)

- **Ndryshimet në SNK 37 “ Provizionet, Pasuritë dhe Detyrimet Kontigjente”** - Kontratat e mëdha Kostoja e përbushjes së një kontrate (efektive për periudhat që fillojnë më ose pas 1 janarit 2022),

- **Ndryshimet në SNK 16 “Prona, Impiantet dhe Pajisjet”** -Të ardhurat përpara përdorimit të synuar (efektive për periudhat që fillojnë më ose pas 1 janarit 2022).

- **Cikli i përmirësimeve vjetore të SNRF-ve 2018-2020** i cili është një përmbledhje e ndryshimeve në SNRF 1, SNRF 9, SNK 41 (efektive për periudhat që fillojnë më ose pas 1 janarit 2022),

Banka Qendrore ka zgjedhur të mos aplikoj këto standarde, rishikime dhe interpretime përpara datës së tyre efektive. Banka Qendrore parashikon që aplikimi i këtyre standardeve, rishikimet dhe interpretimet nuk do të ketë një ndikim të rëndësishëm në pasqyrat financiare të Bankës Qendrore.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar

a) Hyrje dhe vështrim

BQK është ekspozuar ndaj risqeve të mëposhtme nga përdorimi i instrumenteve financiare:

- Rreziku kreditor
- Rreziku operacional
- Rreziku i likuiditetit
- Rreziku i tregut

Ky shënim paraqet informacion lidhur me ekspozimin e BQK-së ndaj rreziqeve të mësipërme, objektivave, politikave dhe procedurave të BQK-së për matjen dhe menaxhimin e riskut si dhe administrimin e kapitalit nga BQK-ja. Shënime të tjera sasiore dhe cilësore janë përfshirë përgjatë këtyre pasqyrave financiare.

Struktura e menaxhimit të rrezikut

Krijimi dhe mbikëqyrja e administrimit e aktiviteteve të BQK-së (përfshirë edhe rrezikun) është përgjegjësi e Bordit të Bankës Qendrore. Menaxhmenti i BQK-së raporton rregullisht nëpërmjet Bordit Ekzekutiv të BQK-së tek Bordi i Bankës mbi praktikatat e administrimit të rrezikut. Bordi Ekzekutiv, Komitetit i Investimeve dhe Departamenti për menaxhimin e rrezikut e kanë për detyrë të bëjnë hartimin dhe monitorimin e politikave të administrimit të rrezikut të BQK-së. Këto politika zbatohen më pas nga njësitë përkatëse organizative.

Politikat e administrimit të rrezikut të BQK-së janë krijuar për të identifikuar dhe analizuar rreziqet me të cilat përballet BQK-ja, si dhe të vendos kufizime dhe kontroll të duhur për rreziqe, dhe të monitoroj rreziqet dhe respektimin e limiteve të vendosura. Politikat dhe sistemet e menaxhimit të rrezikut rishikohen rregullisht në mënyrë që të reflektojnë ndryshimet në kushtet, produktet dhe shërbimet e ofruara të tregut. BQK-ja, me anë të trajnimeve, standardeve dhe procedurave të administrimit, synon të zhvilloj një mjedis kontrolli efektiv dhe të disiplinuar, në të cilin të gjithë punonjësit të jenë të vetëdijshëm për rolet dhe detyrimet e tyre.

Komiteti i Auditimit të BQK-së po ashtu është përgjegjës për monitorimin dhe rishikimin e pajtueshmërisë me politikatat dhe procedurat e administrimit të rrezikut, si dhe për rishikimin e mjaftueshmërisë së strukturës së administrimit të rrezikut lidhur me rreziqet që përballet BQK-ja. Komiteti i Auditimit të BQK-së ndihmohet në kryerjen e detyrave të tij nga Departamenti i Auditimit të Brendshëm. Auditimi i brendshëm ndërmerr auditime të kontrolleve dhe të procedurave të administrimit të rrezikut në mënyrë të rregullt dhe ad-hoc, rezultatet e të cilave raportohen përmes Shefit të Auditimit të Brendshëm tek Komiteti i Auditimit, pastaj të Bordi i BQK-së.

b) Rreziku kreditor

Rreziku kreditor është rreziku i humbjes financiare për BQK-në nëse një palë kontraktuese e instrumenteve financiare dështon t'i përmbush detyrimet kontraktuale të saj, dhe mund të rrjedh kryesisht nga investimet e BQK-së në letra me vlerë dhe depozita (në tregjet e parasë apo llogari rrjedhëse) në banka të tjera. BQK për qëllime të raportimit të menaxhimit të rrezikut të kredisë, BQK-ja konsideron dhe konsolidon të gjithë elementët e ekspozimit të rrezikut të kredisë (siç është rreziku i detyrueshëm i detyrimeve individuale, rreziku i vendit dhe sektorit).

Menaxhimi i rrezikut kreditor

i. Investimet dhe ekspozimi ndaj riskut kreditor në BQK

BQK-ja e kufizon ekspozimin e saj ndaj rrezikut të kreditimit duke investuar vetëm në letra të lëshuara nga qeveritë e vendeve të BE-së dhe duke pasur depozita pranë bankave të huaja, detyrimet afatshkurtra të cilave i janë vlerësuar në një nga dy kategoritë më të larta nga agjencitë ndërkombëtare të njohura për vlerësimin e rrezikut të kreditimit. Duke pasur parasysh vlerësimet e larta kreditore, menaxhmenti nuk pret që ndonjë nga palët kontraktuese të dështojë në përmbushjen e detyrimeve të veta.

Menaxhimi i rrezikut bëhet përmes:

- Kufizimit të fushëveprimit dhe kohëzgjatjes së instrumenteve financiare,
- Kufizimit të emetuesve të palëve, me vlerësim të pranueshëm kredie në klasën të lartë,
- Kufizimit dhe sasisë maksimale dhe përqendrimi me palët.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim) Menaxhimi i rrezikut kreditor (vazhdim)

ii. Ekspozimi ndaj rrezikut kreditor

Ekspozimi ndaj rrezikut kreditor më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2021, paraqitet nga vlera e bartur e llogarive rrjedhëse me bankat e huaja, letrave me vlerë (Bono të thesarit dhe Obligacione) dhe depozitave me bankat (përfshirë ato rezidente dhe jo rezidente). Për detaje mbi ekspozimin referohuni edhe te shënimet 8, 9 dhe 10.

Vlerësimi kreditor për instrumentet financiare që BQK ka ekspozim për periudhën që përfundon me 31 dhjetor 2021 është prej AAA deri BBB-/ Aaa deri Baa3.

Vlerat bartëse të ekspozimit ndaj rrezikut kreditor të ndara sipas rangimit kreditor dhe të shprehura edhe pjesëmarrja në përqindje me gjithsej, janë si më poshtë:

2021

Rangimi kreditor (S&P/Moody's)	Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	Plasmanet në tregun e parasë	Letra me vlerë (Bono thesari dhe Obligacione qeveritare)	Llogaritë e ndërlidhura me FMN (DVT dhe shfrytëzimi i fondeve)	Gjithsej vlera bartëse	% e peshës me gjithsej
AAA/Aaa	109,931	4,415	113,844	-	228,190	22.36%
AA+/Aa1	-	-	134,241	-	134,241	13.15%
AA/Aa2	-	-	10,011	-	10,011	0.98%
A+/A1	441	-	-	-	441	0.04%
A/A2	9,944	-	118,191	-	128,135	12.56%
BBB+/A3	31,596	9,644	216,576	-	257,816	25.26%
BBB-/Baa3	-	-	40,107	-	40,107	3.93%
N/A (pa vlerësim - IFN ³)	-	-	-	158,218	158,218	15.50%
N/A (pa vlerësim) ⁴	-	-	-	63,359	63,359	6.21%
Gjithsej	151,912	14,059	632,970	221,577	1,020,518	100.00%

2020

Rangimi kreditor (S&P/Moody's)	Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	Plasmanet në tregun e parasë	Letra me vlerë (Bono thesari dhe Obligacione qeveritare)	Llogaritë e ndërlidhura me FMN (DVT dhe shfrytëzimi i fondeve)	Gjithsej vlera bartëse	% e peshës me gjithsej
AAA/Aaa	128,168	8,394	105,714	-	242,276	21.42%
AA+/Aa1	86,666	-	147,567	-	234,233	20.71%
AA/Aa2	-	-	10,017	-	10,017	0.89%
A+/A1	460	-	-	-	460	0.04%
A/A2	-	-	103,282	-	103,282	9.13%
BBB+/A3	98,412	50,000	222,180	-	370,592	32.76%
BBB-/Baa3	-	-	-	-	-	0.00%
N/A (pa vlerësim - IFN)	-	-	-	58,761	58,761	5.19%
N/A (pa vlerësim)	-	-	-	111,652	111,652	9.87%
Gjithsej	313,706	58,394	588,760	170,413	1,131,273	100.00%

Asnjë nga ekspozimet e BQK-së nuk është në vonesë. BQK-ja nuk mban asnjë kolateral apo ndonjë element tjetër avancues kreditor kundrejt ekspozimit ndaj rrezikut të kreditor.

Kriteret themelore të përcaktimit të ekspozimit janë vlerësimi kreditor. Vlerësimi kreditor merret nga agjensitë për vlerësim kreditor. Klasifikimi kreditor minimal i lejuar për investim në afat të shkurtër është P-2 (Moody's) ose A-2 (Standard & Poor's), ndërsa në afat të gjatë është Baa2 (Moody's) ose BBB (Standard & Poor's). Në rastet e jashtëzakonshme në pamundësi të realizimit të kthimeve pozitive, lejohet ekspozim i investimeve përmes klasifikimit afatshkurtër kreditor të emetuesit P-3 (Moody's) apo A-3 (Standard & Poor's) dhe klasifikimit afatgjatë kreditor të emetuesit Baa3 (Moody's) apo BBB-(Standard & Poor's).

³ IFN – Institucione financiare ndërkombëtare.

⁴ Nuk ekziston ndonjë vlerësim kreditor (as i jashtëm as i brendshëm), për pasuritë, instrumentet financiare në fjalë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim) Menaxhimi i rrezikut kreditor (vazhdim)

Modeli i dëmtimit të pasurive financiare përcakton tre faza të niveleve të kredisë, në njohjen fillestare dhe ndryshimet në cilësinë e kredisë pas njohjes fillestare. . Këto faza mund të përmbliidhen si më poshtë:

1. Faza 1 (Performuese) e shpërndarjes së ekspozimit - pasuritë financiare të cilat trajtohen si ekspozim me rrezik të ulët ose të mesëm, të gjitha ato që përfshihen në këtë, ndahen në fazën 1 në njohjen fillestare. Bazuar në procedurat tona të brendshme, nuk na lejohet të investojmë në ekspozimin e rrezikut më të lartë të kredisë. Bazuar në këtë, çdo investim në njohjen fillestare i alokohet Fazës 1 të ekspozimit.
2. Faza 2 (Nën performuese) e shpërndarjes së ekspozimit - nëse kemi një rritje të konsiderueshme të rrezikut kreditor që nga njohja fillestare, pasuria financiare e cila ndodhet në shkallën 1, transferohet në fazën 2.
3. Faza 3 (Jo performuese) e shpërndarjes së ekspozimit - transferimi në fazën 3 bëhet vetëm atëherë kur ka evidenca objektive që klienti do të dështon në përmbushje të obligimeve.

Vlerësimi bëhet në njohjen fillestare dhe në datën e periudhës së raportimit. Banka në fazën 1 do të masë provizionin për humbjen e atij instrumenti financiar HPK në atë shumë të barabartë me humbjen e pritshme kreditore për 12-muaj. Nëse kemi një rritje të konsiderueshme të rrezikut kreditor që nga njohja fillestare, instrumenti financiar do të transferohet në fazën 2 (nën performuese). Banka në fazën 2 do të masë provizionin për humbjen e atij instrumenti financiar HPK në atë shumë të barabartë me humbjen e pritshme kreditore për përgjatë gjithë jetës së tij. Kriteret për të përcaktuar nëse kemi rritje të konsiderueshme të rrezikut kreditor janë: përkeqësimet në ragim kreditor dhe përkeqësimet në vlersimin e mundësisë së mospagimit (PD).

Definicioni i humbjes:

Kriteret e dështimit të përmbushjes së obligimeve respektivisht për transferim në fazë 3, duhet të bazohen në provat objektive si mëposhtë:

- Debitorëve, kanë vështirësi të konsiderueshme financiare,
- Kur është fjala për shkelje të detyrimeve kontraktuale, në lidhje me kryegjënë dhe interesin,
- Kur të ndodhë me ndonjë ristrukturim të kushteve ekzistuese të përmbushjeve të detyrimit nga një instrument financiar,
- Dëshmim/probabilitet i qartë që debitori po kalon në falimentim dhe/ose likudim,
- Shenjat e të qenit jo aktiv në tregtim (në tregjet financiare).

Tabela e mëposhtme paraqiten vlerat e ekspozimit në nivel të fazave. Në datën e raportimit nuk kemi ndonjë ndryshim material në rrezik kreditor që nga njohja fillestare prandaj të gjitha pasuritë financiare janë në fazën 1.

	2021 ⁵			2020		
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Faza 1	Faza 2	Faza 3
Llogaritë rrjedhëse me banka e huaja	151,912	-	-	313,706	-	-
Letrat me vlerë (Bono thesari dhe Obligacione qeveritare)	632,970	-	-	588,760	-	-
Plasmanet në tregun e parasë	14,059	-	-	58,394	-	-
Vlera bartëse bruto	798,941	-	-	960,860	-	-
Humbjet e pritura kreditore (HPK)	(406)	-	-	(1,399)	-	-
Neto vlera bartëse	798,535	-	-	959,461	-	-

⁵ Në vitin 2021 dhe as në vitin krahasues nuk janë të përfshira instrumentet financiar për llogaritë e ndërlidhura me FMN (IMF), pasi vlerësimi është se ky grup nuk është ekspozim që mbart në vete lejime për humbje të pritura kreditore (HPK).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim) Menaxhimi i rrezikut kreditor (vazhdim)

Lëvizjet e HPK përkatëse për pasuritë financiare që BQK ka ekspozim janë si më poshtë:

	2021			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2021	1,339	-	-	1,339
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	(993)	-	-	(993)
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2021	406	-	-	406
	2020			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2020	735	-	-	735
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	664	-	-	664
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2020	1,399	-	-	1,399

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

c) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që BQK-ja të ketë vështirësi në përmbushjen në kohë të duhur të obligimeve nga detyrimet e saj financiare.

Menaxhimi i rrezikut të likuiditetit

Qëndrimi i BQK-së në menaxhimin e likuiditetit është të sigurojë, sa të jetë e mundur, që vazhdimisht të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur me kohë detyrimet, si në kushte normale ashtu edhe në ato të pafavorshme, pa pësuar humbje të papranueshme apo duke rrezikuar dëmtimin e reputacionit të BQK-së.

Politikat e monitorimit dhe adresimit të rrezikut të likuiditetit janë të vendosura nga Bordi Ekzekutiv i Bankës. BQK-ja menaxhon rrezikun e likuiditetit duke investuar në depozita afatshkurtra me bankat jo-rezidente dhe duke mbajtur shumën të mjaftueshme të mjeteve monetare në kasafortat e saj. Politikat e menaxhimit të likuiditetit janë të vendosura në një mënyrë të tillë që edhe në kushte të keqësuar BQK-ja të jetë në gjendje të përmbushë detyrimet e saj. Pozicioni ditor i likuiditetit monitorohet dhe testimet të rregullta të likuiditetit kryhen nën skenarë të ndryshëm si për kushte të tregut normale ashtu edhe për ato më të vështira. Të gjitha politikat dhe procedurat e likuiditetit iu nënshtrohen rishikimit dhe aprovimit të menaxhmentit të BQK-së. Raportet mujore që mbulojnë pozicionin e likuiditetit të BQK-së i paraqiten rregullisht anëtarëve të Komitetit të Investimeve nga Departamenti i Menaxhimit të Mjeteve.

Ekspozimi ndaj rrezikut të likuiditetit

Maturiteti i mbetur kontraktual për pasuritë dhe detyrimet financiare, më përjashtim të pagesave të ardhshme të interesit:

31 dhjetor 2021	Shënim	Neto Vlera e bartur	Më pak se 1 muaj	1-3 muaj	3 muaj deri në 1 vit	1 vjet deri në 5 vite	mbi 5 vite
<i>Pasuritë jo-derivative</i>							
Paraja e gatshme		537,818	537,818	-	-	-	-
Llogaritë rrjedhëse në bankat e huaja	8	151,880	151,880	-	-	-	-
Letrat me vlerë	9	632,602	-	27,849	346,143	224,592	34,018
Plasmanet në tregun e parasë	10	14,053	14,053	-	-	-	-
Llogarit ne FMN	11	239,903	176,544	12,251	-	51,108	-
		1,576,256	880,295	40,100	346,143	275,700	34,018
<i>Detyrimet jo-derivative</i>							
Ndaj bankave komerciale në vend	15	(589,099)	(589,099)	-	-	-	-
Ndaj llogarive të lidhura me FMN	16	(248,584)	(268)	(12,251)	-	(51,108)	(184,957)
Ndaj institucioneve qeveritare	17	(608,362)	(608,362)	-	-	-	-
Ndaj institucioneve publike dhe komerciale	18	(77,392)	(77,392)	-	-	-	-
Nga huamarrja/et	19	(2,139)	-	-	(225)	(901)	(1,013)
Detyrime tjera vendore	20	(756)	(756)	-	-	-	-
		(1,526,332)	(1,275,877)	(12,251)	(225)	(52,009)	(185,970)
		49,924	(395,582)	27,849	345,918	223,691	(151,952)

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

c) Rreziku i likuiditetit

31 dhjetor 2020

	Shënim	Neto vlera e bartur	Më pak se 1 muaj	1 deri ne 3 muaj	3 muaj deri ne një vit	1-5 vite	mbi 5 vite
<i>Pasuritë jo-derivative</i>							
Paraja e gatshme		308,090	308,090	-	-	-	-
Llogaritë rrjedhëse në bankat e huaja	8	313,343	313,343	-	-	-	-
Letrat me vlerë	9	587,794	15,690	4,021	49,613	518,470	-
Plasmanet në tregun e parasë	10	58,324	8,388	-	49,936	-	-
Llogarit ne FMN	11	187,828	80,335	11,720	35,160	60,613	-
		1,455,379	725,846	15,741	134,709	579,083	-
<i>Detyrimet jo-derivative</i>							
Ndaj bankave komerciale në vend	15	(566,426)	(566,426)	-	-	-	-
Ndaj llogarive të lidhura me FMN	16	(195,113)	(4,415)	(11,720)	(35,160)	(60,613)	(83,205)
Ndaj institucioneve qeveritare	17	(508,446)	(508,446)	-	-	-	-
Ndaj institucioneve publike dhe komerciale	18	(138,661)	(138,661)	-	-	-	-
Nga huamarrja/et	19	(2,154)	-	-	-	(1,077)	(1,077)
Detyrime tjera vendore	20	(756)	(756)	-	-	-	-
		(1,411,556)	(1,218,704)	(11,720)	(35,160)	(61,690)	(84,282)
		43,823	(492,858)	4,021	99,549	517,393	(84,282)

Për administrimin e rrezikut të likuiditetit që rrjedh nga detyrimet financiare, BQK-ja mban mjete likuide që përfshijnë para dhe ekuivalentë të saj dhe letra me vlerë për të cilat ekziston një treg aktiv dhe likuid.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhim i rrezikut financiar (vazhdim)

d) Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimet që përhapen në çmimet e tregut, si normat e interesit, çmimet e kapitalit, normat e kursit të këmbimit dhe kredisë (që nuk lidhen me ndryshimet në gjendjen kreditore të huamarrësit/emetuesit) do të ndikojë në të ardhurat e BQK-së apo vlerën e instrumenteve financiare të mbajtur nga ajo. Objektivi i administrimit të rrezikut të tregut është të menaxhoj dhe kontrolloj ekspozimin ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, ndërkohë që optimizon kthimin e investimeve.

Menaxhimi i rreziqeve të tregut

Operacionet e BQK-së i nënshtrohen rrezikut të luhatjes së normave të interesit në atë masë që pasuritë dhe detyrimet që bartin interes maturohen ose riçmohen në kohë apo shuma të ndryshme. Mjetet dhe detyrimet me norma të ndryshueshme janë të ekspozuara ndaj rrezikut bazë, i cili është ndryshimi në karakteristikat e riçmimit të indekseve të shumëllojshëm me norma të ndryshueshme.

Veprimtaritë e menaxhimit të rrezikut synojnë të optimizojnë të ardhurat neto nga interesi bazuar mbi nivelet e normave të interesit të tregut konsistent me strategjitë e veprimit të BQK-së. Ekspozimi i BQK-së ndaj rrezikut të tregut lidhet vetëm me portfolet jo të tregtueshme.

Ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit - portfolet jo të tregtueshme

Rreziku kryesor ndaj të cilit portfolet jo të tregtueshme janë ekspozuar është rreziku i humbjes nga luhatja e rrjedhjeve të ardhshme të parasë apo e vlerave të drejta të instrumenteve financiare për shkak të një ndryshimi në normat e tregut. Rreziku i normës së interesit kryesisht menaxhohet duke monitoruar diferencat midis normave të interesit dhe duke pasur limite paraprakisht të miratuara për intervalet e rivlerësimit. Komiteti i investimeve është autoriteti që monitoron zbatimin e këtyre limiteve.

Një përmbledhje e pozicionit të BQK-së lidhur me diferencën midis normave të interesit të portfolios jo të tregtueshme paraqitet tabelën e mëposhtme.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit - portofolet jo të tregtueshme

31 dhjetor 2021	Shënim						
		Neto vlera e bartur	Më pak se 3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vite	mbi 5 vite
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	151,880	151,880	-	-	-	-
Letra me vlerë (Obligacione dhe bono thesari)	9	632,602	-	-	6,635	518,894	107,073
Plasmanet në tregun e parasë	10	14,053	14,053	-	-	-	-
Mjete në llogaritë e ndërlidhura me FMN	11	239,903	176,544	-	-	63,359	-
Gjithsej		1,038,438	342,477	-	6,635	582,253	107,073
Detyrime ndaj bankave vendase	15	(589,099)	(589,099)	-	-	-	-
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	16	(248,584)	(268)	-	-	(63,359)	(184,957)
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	(608,362)	(608,362)	-	-	-	-
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	18	(77,392)	(77,392)	-	-	-	-
Nga huamarrja /et	19	(2,139)	-	-	-	-	(2,139)
Detyrime të tjera vendase	20	(756)	(756)	-	-	-	-
Gjithsej		(1,526,332)	(1,275,877)	-	-	(63,359)	(187,096)
Ndryshimi		(487,894)	(933,400)	-	6,635	518,894	(80,023)

31 dhjetor 2020	Shënim						
		Neto vlera e bartur	Më pak se 3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vite	mbi 5 vite
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	313,343	313,343	-	-	-	-
Letra me vlerë (Obligacione dhe bono thesari)	9	587,794	-	-	-	501,505	86,289
Plasmanet në tregun e parasë	10	58,324	8,388	-	49,936	-	-
Mjete në llogaritë e ndërlidhura me FMN	11	187,828	76,176	-	-	111,652	-
Gjithsej		1,147,289	397,907	-	49,936	613,157	86,289
Detyrime ndaj bankave vendase	15	(566,426)	(566,426)	-	-	-	-
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	16	(195,113)	(16,135)	-	-	(95,773)	(83,205)
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	(508,446)	(508,446)	-	-	-	-
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	18	(138,661)	(138,661)	-	-	-	-
Nga huamarrja /et	19	(2,154)	-	-	-	-	(2,154)
Detyrime të tjera vendase	20	(756)	(756)	-	-	-	-
Gjithsej		(1,411,556)	(1,230,424)	-	-	(95,773)	(85,359)
Ndryshimi		(264,267)	(832,517)	-	49,936	517,384	930

Pasuritë dhe detyrimet financiare që nuk bartin interes nuk janë të përfshira në tabelën më lartë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

Rreziku i përgjithshëm jo-tregtar i normave të interesit jo të tregtueshme menaxhohet nga Departamenti i Menaxhimit të Mjeteve, i cili përdor investimet në letra me vlerë dhe depozitat në banka për të menaxhuar rrezikun e përgjithshëm që lind nga aktivitetet jo tregtare të BQK-së.

Menaxhimi i rrezikut të normave të interesit kundrejt limitit të ndryshimit të normave të interesit, plotësohet duke monitoruar ndjeshmërinë e mjeteve dhe detyrimeve të BQK-së ndaj skenarëve të ndryshëm standard dhe jo-standard të normave të interesit. Skenarët standard të cilët vlerësohen në mënyrë periodike, përfshijnë një rënie ose ngritje paralele në të gjitha kurbat e kthimit, prej 100 pikësh bazë ("pb"). Një analizë e ndjeshmërisë së BQK-së ndaj një rritje ose rënie të normave të interesit të tregut (duke supozuar që nuk ka lëvizje asimetrike të kurbave të kthimit si dhe një gjendje të pandryshueshme financiare) është si vijon:

2021

	100 pb Rritje	100 pb Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	(4,879)	4,879

2020

	100 pb Rritje	100 pb Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	(2,643)	2,643

Ekspozimi ndaj rreziqeve të tjera të tregut/valutor të portofoleve jo të tregtueshme

BQK-ja është e ekspozuar ndaj DVT lidhur me pasuritë dhe detyrimet e saj në FMN, të cilat i monitoron në vazhdueshmëri. Ekspozimi i BQK ndaj rrezikut të valutave të huaja është si vijon:

2021

	100 pb Rritje	100 pb Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	(87)	87

2020

	100 pb Rritje	100 pb Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	(73)	73

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

31 dhjetor 2021	Euro	USD (Ekuivalent në Euro)	DVT (Ekuivalent në Euro)	Gjithsej neto vlera e bartur
Pasuritë				
Paraja e gatshme	537,818	-	-	537,818
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	151,552	328	-	151,880
Letra me vlerë (Obligacione dhe bono thesari)	628,188	4,414	-	632,602
Plasmanet në tregun e parasë	9,638	4,415	-	14,053
Mjete ne llogarit e ndërlidhura me FMN	144	-	323,649	323,793
Mjetet e tjera	2,187	-	-	2,187
Gjithsej	1,329,527	9,157	323,649	1,662,333
Detyrime				
Detyrime ndaj bankave vendase	589,099	-	-	589,099
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	145	-	325,708	325,853
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	608,362	-	-	608,362
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	77,392	-	-	77,392
Nga huamarra /et	-	-	2,139	2,139
Detyrime të tjera vendore	2,418	-	-	2,418
Gjithsej	1,277,416	-	327,847	1,605,263
Pozicioni neto për valuta të huaja	52,111	9,157	(4,198)	57,070
31 dhjetor 2020				
Pasuritë				
Paraja e gatshme	308,090	-	-	308,090
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	313,170	173	-	313,343
Letra me vlerë (Obligacione dhe bono thesari)	587,794	-	-	587,794
Plasmanet në tregun e parasë	49,930	8,394	-	58,324
Mjete ne llogarit e ndërlidhura me FMN	242	-	267,957	268,199
Mjetet e tjera	1,883	-	-	1,883
Gjithsej	1,261,109	8,567	267,957	1,537,633
Detyrime				
Detyrime ndaj bankave vendase	566,426	-	-	566,426
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	244	-	268,894	269,138
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	508,446	-	-	508,446
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	138,661	-	-	138,661
Nga huamarra /et	-	-	2,154	2,154
Detyrime të tjera vendore	2,539	-	-	2,539
Gjithsej	1,216,316	-	271,048	1,487,364
Pozicioni neto për valuta të huaja	44,793	8,567	(3,091)	50,269

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

BQK-ja kryesisht kryen veprime me Euro, ndërsa monedhat e huaja me të cilat merret BQK-ja janë kryesisht “Të Drejtat e Veçanta të Tërheqjes” (“DVT”). Kurset e këmbimit të përdorura për përkthimin më 31 dhjetor 2021 dhe 2020 ishin si vijon:

	2021	2020
	Euro	Euro
1 DVT	1.23748	1.18385
1 USD	0.88292	0.81493

DVT-të janë pasuri rezervë shtesë si mbështetje në këmbimin/transaksionet e jashtme që përcaktohen dhe mbahen nga Fondi Monetar Ndërkombëtar (FMN). Edhe pse DVT-të nuk janë valutë në vete, ato përfaqësojnë një kërkesë potenciale në valuta të vendeve anëtare të FMN-së me të cilat mund të këmbehen. DVT-të janë krijuar në vitin 1969 si pasojë e mungesës së aktiveve në valutat e preferuara të kohës si dollari amerikan dhe ari, vlera e DVT-ve përcaktohet si mesatare e shportës së pesë valutave kryesore, euro, dollari amerikan, funta britanike, jeni japonez dhe renmindbi kinez.

USD-të janë mjete në llogari rrjedhëse dhe afatizime brenda natës (si repo) me Federal Reserve New York.

(e) Rreziku operacional

Rreziku operacional është rreziku i humbjeve direkte apo indirekte që shkaktohen nga një shumëllojshmëri shkaqesh të lidhura me proceset e BQK-së, personelin, teknologjinë dhe infrastrukturën si dhe faktorët e tjerë të jashtëm përveç rrezikut kreditor, të tregut dhe likuiditetit siç janë kërkesat ligjore dhe rregullative si dhe standardet e pranuar gjerësisht të sjelljes korporative. Rreziku operacional rrjedh nga të gjitha operacionet e BQK-së dhe prek të gjitha njësitë organizative.

Objekivi i BQK-së është të menaxhojë rrezikun operacional, si dhe dëshiron të balancojë evitimin e humbjeve financiare dhe dëmtimin e reputacionit të BQK-së me menaxhimin e kostove efektive.

Përgjegjësia kryesore për zhvillimin dhe implementimin e kontrolleve për monitorimin e rrezikut operacional i përket çdo njësie organizative përmes stafit menaxhues të tyre. Kjo përgjegjësi shoqërohet me respektimin e të gjitha standardeve të BQK-së për menaxhimin e rrezikut operacional në fushat e mëposhtme:

- kërkesat për ndarjen e detyrave dhe përgjegjësi, duke përfshirë këtu edhe autorizimin e pavarur të transaksioneve;
- kërkesat për vlerësime dhe monitorime të transaksioneve;
- përshtatshmëria me kërkesat rregullative dhe ligjore;
- dokumentimi i kontrolleve dhe procedurave;
- kërkesat për vlerësimin periodik të rrezikut operacional dhe përshtatshmërisë së kontrolleve dhe procedurave për menaxhimin e këtij rreziku;
- kërkesat për raportimin e humbjeve operative dhe propozimit të veprimeve korrigjuese;
- zhvillimin e planeve emergjente;
- trajnimin dhe zhvillimin profesional;
- standardet etike dhe të mirësjelljes;
- zvogëlimin të rrezikut, duke përfshirë dhe sigurimin, kur kjo është efektive.

Përshtatshmëria me standardet e BQK-së mbështetet nga një program raportimi periodik i rishikuar prej Auditimit të Brendshëm. Gjetjet e vlerësimeve të Auditimit të Brendshëm diskutohen me menaxhimin e njësisë organizative me të cilën ato lidhen, me përmbledhjet e dorëzuara në Komitetin e Auditimit dhe menaxhmentin e BQK-së.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(f) Menaxhimi i kapitalit

Në përputhje me Ligjin, BQK-ja krijon dhe mban një rezervë të përgjithshme. Rezerva e përgjithshme nuk mund të përdoret, përveç për qëllime të mbulimit të humbjeve që pëson BQK-ja. Përveç kësaj, BQK-ja do të krijojë llogari të rezervës së rivlerësimit të përealizuara që të japin llogari për fitimet dhe humbjet e përealizuara për shkak të pozicioneve të saj me valuta të huaja, ari, instrumente financiare dhe asete tjera.

Sipas Ligjit nr. 03/L-209, të ardhurat neto ose humbja neto e BQK-së llogariten në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Fitimet në dispozicion për shpërndarje do të përcaktohen:

- duke zbritur nga fitimi neto, shumën totale të ardhurave të përealizuara të rivlerësimit, dhe duke ndarë një shumë ekuivalente në llogarinë përkatëse të përealizuara të rezervës së rivlerësimit, dhe
- duke zbritur nga llogaria e duhur e përealizuar e rezervës së rivlerësimit dhe duke shtuar në fitimet e shpërndara shumën e çfarëdo fitimi të përealizuar që është zbritur nga fitimi neto për një ose më shumë vitet e mëparshme dhe u realizuara gjatë vitit aktual financiar.

Humbjet e përealizuara nga rivlerësimi do të transferohen në llogaritë përkatëse rezervë të përealizuara të rivlerësimit deri në kohën kur këto llogari rezervë rivlerësimi kanë një bilanc zero, pasi që këto humbje do të mbulohen nga fitimi i vitit aktual, atëherë nga ana e rezervave të përgjithshme dhe më pas duke i autorizuar llogarisë kapitale.

Sipas nenit 56, paragrafi 1.1. të ligjit nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës, të ardhurat neto së pari do të shpërndahen në rezervën të përgjithshme derisa shuma totale e kapitalit fillestar dhe rezervat e përgjithshme barazohen me pesë për qind (5%) të detyrimeve monetare të Bankës Qendrore.

Pjesa prej 50% e bilancit neto të të ardhurave të realizuara që mbeten pas përmbushjes së kriterit të 5% të përmendur më lart, duhet t'i transferohet Ministrisë së Financave. Ndërsa 50% që mbetet nga të ardhurat e realizuar duhet t'i alokohet llogarisë së rezervës së përgjithshme të BQK-së.

Të ardhurat e ndashme

Përshkrimi	2021	2020
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	6,116	2,162
Nga të cilat janë fitimet (fitimet) e përealizuara nga rivlerësimi (shënimi 29)	1,529	-
Nga të cilat janë humbjet e përealizuara të rivlerësimit të cilat janë realizuar në vitin aktual	-	-
Të ardhurat e ndashme	4,587	2,162

Kapitali, llogaria e rezervës së përgjithshme dhe të ardhurat e ndashme

	2021	2020
Kapitali	30,000	30,000
Rezervat e përgjithshme	26,857	23,903
Të ardhurat e ndashme	4,587	2,162
Gjithsej Kapitali, llogaria e rezervës së përgjithshme dhe të ardhurat e ndashme	61,444	56,065

Gjithsej detyrimet monetare

	2021	2020
Ndaj bankave komerciale vendore	589,099	566,426
Ndaj institucioneve qeveritare	608,362	508,446
Ndaj llogarive të lidhura me FMN ⁶	185,225	83,461
Ndaj institucioneve publike dhe komerciale	77,392	138,661
Nga huamarrja/et	2,139	2,154
Ndaj detyrimeve tjera monetare	756	756
Gjithsej detyrimet monetare	1,462,973	1,299,904
Raporti sipas nenit 56, paragrafi 1.1.	4.20%	4.31%

⁶ Përfshijë llogarinë e letrave me vlerë dhe akrualet.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(g) Menaxhimi i aseteve

Në pajtim me Ligjin 03/L-209 dhe Ligjin 03/L-048, BQK-së i është caktuar përgjegjësia për bërjen dhe menaxhimin e investimeve të autorizuara në emër të Ministrisë së Financave.

5. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare përfshin përdorimin e vlerësimeve dhe supozimeve të pasigurta lidhur me ngjarjet e ardhshme që ndikojnë në shumatat e njohura për aktivet, detyrimet, të ardhurat dhe shpenzimet. Menaxhmenti diskuton me Bordin e Bankës Qendrore zhvillimin, zgjedhjen dhe paraqitjen e politikave dhe vlerësimeve kritike kontabël të BQK-së, dhe aplikimin e këtyre politikave dhe vlerësimeve. Vlerësimet dhe gjykimet rishikohen vazhdimisht dhe bazohen në eksperiencën historike dhe faktorë të tjerë, duke përfshirë pritshmërinë e ngjarjeve të ardhshme të cilat besohet të jenë të arsyeshme në rrethanat të caktuara. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga ato të vlerësuara. Vlerësimet dhe supozimet shqyrtohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve njihen në mënyrë prospektive.

Burimet kryesore të pasigurisë në matje

Lejimet për humbjet kreditore

Pasuritë e regjistruara me kosto të amortizuara vlerësohen në baza të vazhdueshme për të identifikuar rënien e mundëshme në vlerë të aktivitetit. Pasiguri në vlerësim të cilat mund të rezultojnë në një rregullim material në periudhë raportuese, paraqiten në rastin e: përcaktimit i të dhënave për modelin e matjes të HPK-ve, përfshirë informacionin mbi të ardhmen dhe supozimet kryesore të përdorura në vlerësimin e flukseve të rikuperueshme monetare. Përbërësit specifik në totalin e provizioneve për rënie në vlerë të pasurive financiare të vlerësuara individualisht dhe bazohet në vlerësimin më të mirë të menaxhimit të vlerës aktuale të rrjedhjeve të pritshme të parasë që pritet të pranohen. Për të llogaritur këto rrjedhje të parave, menaxhmenti gjykon mbi situatën financiare të palës në transaksion dhe vlerës neto të realizueshme të çdo kolaterali të vendosur. Çdo aset i zhvlerësuar vlerësohet në bazë të meritave të tij dhe një vlerësim i rrjedhjeve të parasë i konsideruar i rikuperueshëm miratohet në mënyrë të pavarur.

Pandemia COVID 19

Në pasqyrat financiare të vitit 2020 rezervat ndërkombëtare të bankës, të përbërë nga letra me vlerë të vlerësuara lartë dhe depozita bankare afatshkurtra (në valutën euro), nuk janë ndikuar materialisht nga ngadalësim ekonomik në nivel global respektivisht përkeqësimi i kushteve të tregut.

Poashtu ndikimi social dhe ekonomik i virusit COVID-19 dhe shtrirja e tij në nivel global që nga marsi i vitit 2020, nuk ka rezultuar në rritje të pasigurisë në vlerësime dhe gjykime përgjatë vitit 2021. Si dhe po ashtu nuk vlerësojmë se do ketë ndikim edhe në vitin pasues pas vitit raportues(2022).

Gjatë vitit 2021, ka pasur një emtim të ri nga FMN që ka rritur rezervat ndërkombëtare në valutën DVT (SDR) për anëtarët e saj, rritje kjo që ka përfituar edhe Kosova, duke ju rritur rezervat ndërkombëtare të Kosovës me FMN për rreth 100 milion euro [apo rreth 79 milion DVT (SDR)]. Sipas informatave që kemi nuk pritet një rritje e tillë edhe në vitin 2022.

Gjykime kritike kontabël në aplikimin e politikave kontabël të BQK-së

Gjykimet kritike kontabël të kryera gjatë aplikimit të politikave kontabël të BQK-së përfshijnë:

Klasifikimi i pasurive dhe detyrimeve financiare

Politikat kontabël të BQK-së krijojnë mundësinë që pasuritë dhe detyrimet të vendosen që në fillim në kategori të ndryshme kontabël sipas rrethanave të caktuara.

Në klasifikimin e pasurive financiare si të mbajtura për t'u arkëtuar, BQK-ja ka treguar se ka qëllimin pozitiv dhe aftësinë për të mbajtur mjetet deri në datën e maturimit, siç kërkohet nga politikat kontabël.

Poashtu gjykimet e bëra në zbatimin e politikave kontabël, që kanë një ndikim domethënës në shumatat e njohura në pasqyrat financiare janë: përcaktimi i kriterëve për të vlerësuar nëse rreziku i kreditorit në pasurie financiare është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, përcaktimi i metodologjisë për përfshirjen e informacionit mbi të ardhmen në matjen e Humbjeve të Pritshme Kreditore (HPK) dhe përzgjedhja dhe miratimi i modeleve të përdorura për të matur HPK-të.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

6. Pasuritë dhe detyrimet financiare (klasifikimet kontabël dhe vlerat e drejta)

Tabela më poshtë paraqet klasifikimin për çdo klasë të pasurive dhe detyrimeve financiare të BQK-së, si dhe vlerat e drejta të tyre.

31 dhjetor	Shënim	2021		2020	
		Kostoja e amortizuar	Vlera e drejtë	Kostoja e amortizuar	Vlera e drejtë
Paraja e gatshme	7	537,818	537,818	308,090	308,090
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	151,880	151,880	313,343	313,343
Letrat me vlerë	9	632,602	631,621	587,794	590,010
Plasmanet në tregun e parasë	10	14,053	14,053	58,324	58,324
Pasuritë lidhur me FMN	11	323,793	323,793	268,199	268,199
Pasuritë tjera	14	129	129	99	99
		1,660,275	1,659,294	1,535,849	1,538,065
Detyrime ndaj bankave vendase	15	589,099	589,099	566,426	566,426
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	16	325,853	325,853	269,138	269,138
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	608,362	608,362	508,446	508,446
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	18	77,392	77,392	138,661	138,661
Nga huamarrja /et	19	2,139	2,139	2,154	2,154
Detyrime të tjera vendase	20	756	756	756	756
		1,603,601	1,603,601	1,485,581	1,485,581

7. Paraja e gatshme

Paraja e gatshme të emetuar në euro

	2021	2020
Paraja e gatshme	537,818	308,090
Gjithsej vlera	537,818	308,090

8. Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja

Këto llogari mbahen në bankat e mëposhtme:

	2021	2020
Deutsche Bundesbank	64,669	127,998
Raiffeisen Zentralbank	9,944	9,903
Deutsche Bank	31,596	88,509
Banque centrale du Luxembourg	44,985	86,666
Commerzbank AG	441	460
Federal Reserve Bank (FED-NY)	277	170
Gjithsej vlera bartese	151,912	313,706
Humbjet e pritura kreditore (HPK)	(32)	(363)
Gjithsej vlera neto	151,880	313,343

Rënja krahas vitit 2021 është rrjedhë normale e aktiviteteve ditore, njeherit kjo rënjë në llogaritë rrjedhëse pasqyrohet pothuajse në formë të ekuilibruar me rritjet të shënim 7, 9 (të paraja e gatshme, të letrat me vlerë dhe të plasmanet në tregun e parasë).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

8. Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja (vazhdim)

Lëvizjet e HPK përkatëse për llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja janë si më poshtë:

	2021			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2021	363	-	-	363
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	(331)	-	-	(331)
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2021	32	-	-	32
	2020			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2020	-	-	-	-
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	363	-	-	363
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2020	363	-	-	363

9. Letrat me vlerë (bonot e thesarit dhe obligacionet)

Të dy kategoritë që bëjnë pjesë në kuadër të grupimit janë letra të borxhit të lëshuara nga vendet e Bashkimit Evropian, Amerika dhe nga Kosova. Bonot e thesarit e shpalosura me poshtë kanë maturitetet deri në një vit. Ndërsa ato të obligacioneve deri në 7 vite. Norma e interesit efektiv në letra me vlerë variron nga -0.014% deri në 3.023% vjetore në vitin 2021 (2020: 0.019% deri në 3.023% vjetore).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

9. Letrat me vlerë (bonot e thesarit dhe obligacionet qeveritare) (vazhdim)

Shpalosje analitike e letrave me vlerë sipas llojit dhe sipas shteteve emetuese:

Sipas shteteve:

Shteti	2021			2020		
	Vlera e bartur	Humbjet e pritura kreditore	Neto vlera	Vlera e bartur	Humbjet e pritura kreditore	Neto vlera
Gjermani	65,703	(32)	65,671	66,177	(157)	66,020
Francë	10,011	(16)	9,995	10,017	(104)	9,913
Holandë	12,122	(4)	12,118	12,339	(27)	12,312
Sloveni	-	-	-	20,732	(67)	20,665
Luksemburg	87,452	(17)	87,435	88,382	(93)	88,289
Zvicër	-	-	-	5,614	(3)	5,611
Danimarkë	6,027	(3)	6,024	6,039	(8)	6,031
Austri	72,366	(21)	72,345	74,729	(248)	74,481
Irlandë	102,229	(11)	102,218	103,282	(97)	103,185
Amerikë	4,414	(1)	4,413	-	-	-
Itali	40,107	(63)	40,044	-	-	-
Poloni	15,962	(35)	15,927	-	-	-
Kosovë	216,577	(165)	216,412	201,449	(162)	201,287
Gjithsej	632,970	(368)	632,602	588,760	(966)	587,794

Sipas llojit:

	2021			2020		
	Vlera e bartur	Humbjet e pritura kreditore	Neto Vlera	Vlera e bartur	Humbjet e pritura kreditore	Neto vlera
Bono thesari	4,414	(1)	4,413	-	-	-
Obligacione	628,556	(367)	628,189	588,760	(966)	587,794
Gjithsej	632,970	(368)	632,602	588,760	(966)	587,794

Lëvizjet e HPK përkatëse për letrat me vlerë të borxhit me kosto të amortizuar janë si më poshtë:

	2021			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2021	966	-	-	966
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	(598)	-	-	(598)
Ndikimi në fund të vitit I HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç' regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2021	368	-	-	368

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

9. Letrat me vlerë (bonot e thesarit dhe obligacionet qeveritare) (vazhdim)

Lëvizjet e HPK përkatëse për letrat me vlerë të borxhit me kosto të amortizuara (vazhdim)

	2020			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2020	519	-	-	519
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	447	-	-	447
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç' regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2020	966	-	-	966

Në tabelën në vijim paraqitet shpërndarja gjeografike e investimeve në letra me vlerë, duke përfshirë normën e interesit efektiv minimale, maksimale dhe mesatare. Po ashtu përqindjen e koncentrimin dhe maturitetin në nivel shteti.

Shteti	2021			Vlera e bartur	% e peshës në gjithsej	Maturiteti
	Interesit efektiv minimal	Interesit efektiv maksimal	Interesit efektiv mesatar			
Gjermani	0.081030%	0.116846%	0.093827%	65,703	10.38%	2022 - 2023
Francë	0.054809%	0.074934%	0.064997%	10,011	1.58%	2022
Holandë	0.103064%	0.153385%	0.128224%	12,122	1.92%	2022
Sloveni	-	-	-	-	-	-
Luksemburg	0.103429%	0.167596%	0.134248%	87,452	13.82%	2022
Zvicër	-	-	-	-	-	-
Danimarkë	0.039471%	0.039471%	0.039471%	6,027	0.95%	2023
Austri	0.018695%	0.020095%	0.019492%	72,366	11.43%	2022
Irlandë	0.082635%	0.128851%	0.111529%	102,229	16.15%	2022 - 2023
Amerikë	0.078061%	0.078061%	0.078061%	4,414	0.70%	2022
Itali	-0.014030%	0.052825%	0.019397%	40,107	6.34%	2026
Poloni	0.057678%	0.072308%	0.066451%	15,962	2.52%	2027 - 2028
Kosovë	0.191021%	3.022899%	1.409325%	216,577	34.22%	2022 - 2028
Gjithsej				632,970	100%	

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

9. Letrat me vlerë (bonot e thesarit dhe obligacionet qeveritare) (vazhdim)

2020

Shteti	Interesit efektiv minimal	Interesit efektiv maksimal	Interesi efektiv mesatar	Vlera e bartur	% e peshës ne gjithsej	Maturiteti
Gjermani	0.081030%	0.116846%	0.093827%	66,177	11.24%	2022 - 2023
Francë	0.054809%	0.074934%	0.064997%	10,017	1.70%	2022
Holandë	0.103064%	0.153385%	0.128224%	12,339	2.10%	2022
Sloveni	0.154661%	0.176338%	0.165499%	20,732	3.52%	2021
Luksemburg	0.103429%	0.167596%	0.134248%	88,382	15.01%	2022
Zvicër	0.049391%	0.049391%	0.049391%	5,614	0.95%	2021
Danimarkë	0.039471%	0.039471%	0.039471%	6,039	1.03%	2023
Austri	0.018695%	0.020095%	0.019492%	74,729	12.69%	2022
Irlandë	0.082635%	0.128851%	0.111529%	103,282	17.54%	2022 - 2023
Amerikë	-	-	-	-	-	-
Itali	-	-	-	-	-	-
Poloni	-	-	-	-	-	-
Kosovë	0.302847%	3.022899%	1.337371%	201,449	34.22%	2021 - 2025
Gjithsej				588,760	100%	

10. Plasmanet në tregun e parasë

Plasmanet në tregun e parasë janë të përbëra si më poshtë:

	2021			2020		
	Vlera e bartur	Humbjet e pritura kreditore	Neto Vlera	Vlera e bartur	Humbjet e pritura kreditore	Neto Vlera
Depozitat e afatizuara						
Raiffeisen Bank International AG	-	-	-	50,000	(64)	49,936
Federal Reserve Bank (FED-NY)	4,415	(1)	4,414	8,394	(6)	8,388
Banka Kombëtare Tregtare Kosovë	9,644	(5)	9,639	-	-	-
	14,059	(6)	14,053	58,394	(70)	58,324
Interesi i përlogaritur (akruar) në depozitat e afatizuara	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	14,059	(6)	14,053	58,394	(70)	58,324

Plasmanet aktive në euro në datën e raportimit janë 9.6 milion dhe janë me banka e nivelit të dytë (BKT) në formën e huadhënies afatshkurtër, e mbështetur me kolateral të letrave me vlerë të Qeverisë së Kosovës përmes ekzekutimit të marrëveshjes për riblerje me Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës. Si dhe kemi një plasman prej 5 milionë në USD me FED të afatizuar në datën e raportimit.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

10. Plasmanet në tregun e parasë (vazhdim)

Lëvizjet e HPK-ve përkatëse për llogaritë e depozitave në banka jorezidente me kostot e amortizuara janë si më poshtë:

	2021			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2021	70	-	-	70
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	(64)	-	-	(64)
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Me 31 dhjetor 2021	6	-	-	6
	2020			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2020	216	-	-	216
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	(146)	-	-	(146)
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Me 31 dhjetor 2020	70	-	-	70

Plasmanet në tregun e parasë janë në Euro dhe Dollar, norma efektive e interesit gjatë vitit 2021 levizë nga -0.60% në 0.25% vjetore (2020: -0.59% në 1.50% vjetore) si dhe kanë maturitet fillestar nga 1 në 365 ditë (2020: nga 1 në 365 ditë). Depozitat kanë një vlerësim kreditor minimal prej AAA/Aaa deri A3/BBB+, sipas vlerësimit të bërë për vitin 2021 nga Standard & Poors / Moody's.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

11. Mjetet e ndërlidhura me FMN (Fondi Monetar Ndërkombëtar)

	2021	2020
Kuota e FMN-së	102,216	97,786
Titujt DVT	158,074	58,519
Interesi i përllogaritur	144	242
FMN	260,434	156,547
Qeveria		
Kërkesa nga Qeveria për shfrytëzimin e fondeve të FMN-së (SBA dhe RFI)	63,359	111,652
Gjithsej	323,793	268,199

Mjetet e listuara më sipër lidhen me pranimin e Kosovës në FMN në qershor të vitit 2009. Në lidhje me anëtarësimin e Kosovës në FMN, BQK-ja vepron si depozitues dhe agjent fiskal. Kjo është në përputhje me Ligjin nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës dhe Ligjin nr. 03-L-152 për Anëtarësimin e Republikës së Kosovës në Fondin Monetar Ndërkombëtar dhe Organizatat e Grupit të Bankës Botërore.

Kuota në FMN përfaqëson kuotën e regjistrimit që është përcaktuar në kohën e pranimin dhe është e shprehur në DVT. Rritja paraqet rritjen e kuotës nga 59 milion DVT në 82.6 milion (ndërsa e shpalosur më lartë në shënim 11 janë në euro) dhe vlerat përcaktohet në bazë të rregullave dhe rregulloreve e vendimeve të FMN-së.

Titujt DVT përfaqësojnë pasurive të aprovuara nga Bordi i Guvernatorëve të FMN-së sipas alokimeve të DVT ndaj vendeve anëtare të FMN-së (vendime të marra më 28 gusht 2009 dhe 9 shtator 2009). Si dhe alokimi/shpërndarja e re 2021 (sipas përkufizime të FMN-së) në vlerë prej 79,168,385 DVT (SDR) e miratuar nga Bordi i Guvernatorëve të FMN-së më datë 2 gusht 2021 dhe me datë efektive 23 gusht 2021. Si rrjedhojë zëri Titujt DVT në FMN në emër të Republikës së Kosovës është rritur për vlerën në fjalë nga data efektive e transaksionit. Titujt DVT përfitojnë norma vjetore të interesit në vitin 2021 të cilat variojnë nga 0.050% në 0.115% vjetore (2020: 0.050% në 0.748% vjetore).

Kërkesa nga Qeveria për shfrytëzimin e fondeve të FMN-së përfaqësojnë si detyrime nga Qeveria që rrjedhin nga nënshkrimi i Marrëveshjes Stand-by ndërmjet Qeverisë së Kosovës dhe FMN-së në qershor të vitit 2010, prill 2012 dhe korrik 2018, me anë të së cilave Qeveria e Kosovës ka përfituar nga FMN-ja një linjë të shfrytëzimit të mjeteve në përputhje me marrëveshjet në fjalë si dhe marrëveshjes për ndihmën emergjente në kuadër të instrumentit të financimit të shpejtë (RFI) në vlerë 41.3 milion DVT (SDR) 10 prill 2020. Ky pozicion më 31 dhjetor 2021 është 51.2 milion DVT (apo 63.36 milion Euro). Normat e interesit të këtyre marrëveshjeve është e lidhur me normën e interesit sipas kushteve të tregut të normës bazë të interesit të vendosur nga FMN-ja, e cila vetë është e lidhur me normën e interesit të DVT-ve. Norma e interesit për vitin 2021 lëviz nga 1.050% deri në 1.115% vjetore (në 2020 ka lëvizur nga 1.050% deri në 1.754% vjetore).

BQK-ja vepron si institucion depozitues (bankë) për Qeverinë e Kosovës. Për të menaxhuar aktivitetet e rrjedha nga marrëveshjet me FMN-në, BQK-ja dhe Qeveria e Kosovës kanë nënshkruar marrëveshje mirëkuptimi për secilën marrëveshje Stand-by “mbi procedurat për kërkesë, pranim, shërbim dhe ri-blerje të fondeve nga FMN-ja sipas kushteve të marrëveshjes Stand-By. Bazuar në këtë marrëveshje BQK-ja tërheq DVT-të nga FMN-ja në emër të Qeverisë dhe i krediton këto fonde në llogarinë e Qeverisë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

12. Prona dhe pajisjet

Prona dhe pajisjet përbëhen si më poshtë:

	Investime në objektet me qira	Pajisje	Kompjuter	Automjete	Aktivitet në ndërtim	Gjithsej
Kosto						
Më 1 janar 2020	5,314	2,524	2,274	389	213	10,714
Blerje	273	140	136	-	-	549
Transfer nga/në	208	-	-	-	(208)	-
Transfer nga/në (korrigjim)	-	-	-	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	(2)	-	-	(2)
Më 31 dhjetor 2020	5,795	2,664	2,408	389	5	11,261
Më 1 janar 2021	5,795	2,664	2,408	389	5	11,261
Blerje	313	1	6	-	-	320
Transfer nga/në	5	-	-	-	(5)	-
Transfer nga/në (korrigjim)	-	-	-	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	(171)	(610)	-	-	(781)
Më 31 dhjetor 2021	6,113	2,494	1,804	389	-	10,800
Zhvlerësimi						
Më 1 janar 2020	1,418	2,069	1,936	324	-	5,747
Zhvlerësimi i vitit	271	171	172	14	-	628
Transfer nga/në (korrigjim)	-	-	-	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	(2)	-	-	(2)
Më 31 dhjetor 2020	1,689	2,240	2,106	338	-	6,373
Më 1 janar 2021	1,689	2,240	2,106	338	-	6,373
Zhvlerësimi i vitit	299	158	175	14	-	646
Transfer nga/në (korrigjim)	-	-	-	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	(171)	(610)	-	-	(781)
Më 31 dhjetor 2021	1,988	2,227	1,671	352	-	6,238
Vlerat bartëse						
Më 1 janar 2020	3,896	455	338	65	213	4,967
Më 31 dhjetor 2020	4,106	424	302	51	5	4,888
Më 31 dhjetor 2021	4,125	267	133	37	-	4,562

Nuk ka mjete të bllokuara si kolateral deri më 31 dhjetor 2021 (31 dhjetor 2020: asnjë). Sipas Ligjit për BQK, Banka Qendrore, për ushtrimin e veprimtarisë zyrtare, do të shfrytëzojë dhe administrojë pronën dhe objektet, përfshirë pronat e luajtshme dhe të paluajtshme, të vendosura në rrugën Garibaldi 33, Prishtinë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

13. Asetet e paprekshme

Asetet e paprekshme përbëhen si më poshtë:

	Programe kompjuterike në zhvillim	Programe kompjuterike	Gjithsej
Kosto			
Gjendja më 1 janar 2020	508	4,014	4,522
Blerje	31	136	167
Transfere (nga)/për	(508)	508	-
Transfere (nga)/në (korrigjim)	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2020	31	4,658	4,689
Gjendja më 1 janar 2021	31	4,658	4,689
Rregullimi për vitin e kaluar	(20)	-	(20)
Gjendja më 1 janar 2021 (riparaqitur)	11	4,658	4,669
Blerje	-	43	43
Transfere (nga)/në	(11)	11	-
Transfere (nga)/në (korrigjim)	-	-	(20)
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	(1,548)	(1,548)
Gjendja më 31 dhjetor 2021	-	3,164	3,164
Amortizimi			
Gjendja më 1 janar 2020	-	2,577	2,577
Amortizimi për vitin	-	412	412
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2020	-	2,989	2,989
Gjendja më 1 janar 2021	-	2,989	2,989
Amortizimi për vitin	-	382	382
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	(1,548)	(1,548)
Gjendja më 31 dhjetor 2021	-	1,823	1,823
Shumat e bartura			
Gjendja më 1 janar 2020	508	1,437	1,945
Gjendja më 31 dhjetor 2020	31	1,669	1,700
Gjendja më 31 dhjetor 2021	-	1,341	1,341

Gjatë vitit të mbyllur më 31 dhjetor 2021, BQK-ja ka shlyer asetet jo-materiale të amortizuara që nuk janë në përdorim në bazë të Vendimit të Bordit Ekzekutiv, Nr. 04/2021.

14. Pasuritë tjera

Mjetet e tjera përbëhen si më poshtë

	2021	2020
Të ardhura të përlllogaritura (akruale) nga tarifatat	2,047	1,774
Llogari të arkëtueshme dhe parapagime, pagesa në proces	140	109
Gjithsej	2,187	1,883

Të ardhura të përlllogaritura (akruale) nga tarifatat paraqesin tarifatat nga ripërtëritja e licencave dhe tarifa të tjera për institucionet financiare vendore të përlllogaritura për tremujorin e fundit.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

15. Detyrime ndaj bankave komerciale në vend

Sipas Rregullës XVII të BQK-së për mbikëqyrjen bankare, bankat komerciale që operojnë në Kosovë janë të detyruara të mbajnë rezerva të likuiditetit në shumën prej 10% të depozitave të kualifikuara të klientëve të tyre. Së paku gjysma e kësaj rezerve duhet të mbahet në llogari në BQK-së.

Detyrime ndaj bankave në vend

	2021	2020
ProCredit Bank Kosovë	36,713	33,453
Raiffeisen Bank Kosovë	50,313	44,734
NLB Prishtina	35,149	32,142
Banka Ekonomike	13,983	12,416
Banka për Biznes	13,555	12,346
Banka Kombëtare Tregtare	21,139	17,534
Banka Ekonomike Turke (TEB)	27,763	24,781
Komercijalna Banka – Dega në Mitrovicë	5,039	4,447
Turkiye is Bankasi a.s.	3,250	2,942
T.C. Ziraat Bankasi A.S. - Dega në Kosovë	2,521	2,621
Banka Credins Kosovë	440	-
Banka Kreditore e Prishtinës	-	-
Gjithsej rezerva e kërkuar	209,865	187,416
Shuma shtesë mbi rezervën e kërkuar		
ProCredit Bank Kosovë	32,074	29,850
Raiffeisen Bank Kosovë	31,007	36,494
NLB Prishtina	51,193	91,536
Banka Ekonomike	64,559	45,114
Banka për Biznes	47,980	40,166
Banka Kombëtare Tregtare (dega në Prishtinë)	65,527	56,986
Banka Ekonomike Turke (TEB)	57,410	44,667
Komercijalna Banka – Dega në Mitrovicë	5,051	4,219
Turkiye is Bankasi a.s.	17,120	16,556
T.C. Ziraat Bankasi A.S. – Dega në Kosovë	4,613	5,530
Banka Credins Kosovë	2,687	7,887
Banka Kreditore e Prishtinës	13	5
Gjithsej shtesa në llogaritë rrjedhëse	379,234	379,010
Gjithsej shuma në llogaritë rrjedhëse	589,099	566,426

Norma e interesit të aplikuar më 31 dhjetori 2021 është -0.70% (-0.60% për 31 dhjetor 2020) për depozitat mbi vlerën e rivendosur. Rezerva e kërkuar llogaritet sipas rregullit të rezervës së kërkuar.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

16. Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN-në

	2021	2020
FMN Llogaria nr. 1	262	250
FMN Llogaria nr. 2	6	6
FMN Llogaria e letrave me vlerë	140,483	185,433
FMN DVT - Shpërndarja	166,487	65,548
Interesi i përlllogaritur (akruar)	145	244
Gjithsej detyrimi ndaj FMN	307,383	251,481

Detyrimi ndaj Qeverisë

FMN - Pjesa e kuotës e paguar nga Qeveria	18,470	17,657
Gjithsej detyrimi ndaj Qeverisë	18,470	17,657
Gjithsej	325,853	269,138

Vlerat e mësipërme lidhen me pranimin e Kosovës në FMN në qershor 2009.

Llogaritë nr. 1 dhe nr. 2 janë llogari të FMN-së në BQK që janë hapur sipas kërkesave të bazuara në rregullat dhe rregulloret e FMN-së.

Llogaria e letrave me vlerë të FMN-së paraqet një lloj dëftese të borxhit të cilën Qeveria e Kosovës duhet ta paguaj, sipas kërkesës së FMN-së. Kjo shumë paraqet detyrimin e BQK-së ndaj FMN-së dhe përputhet me kërkesën korresponduese të BQK-së tek Qeveria e Kosovës.

Pjesa e paguar në FMN e kuotës nga Qeveria e Kosovës, paraqet shumën që Qeveria e Kosovës ia ka paguar FMN-së në emër të kuotës së FMN-së.

Shpërndarja (emitimi) e DVT-ve paraqet shpërndarjet (emitimin) e DVT-ve nga FMN për shtetet anëtare të FMN-së, i cili emitim që është aprovuar nga Bordi i Guvernatorëve të FMN-së më 28 gusht 2009 dhe 9 shtator 2009. Si dhe shpërndarja (emimitimi/alokimi) në vitin 2021 (sipas përkufizime të FMN-së) në vlerë prej 79,168,385 DVT (SDR) e miratuar nga Bordi i Guvernatorëve të FMN-së më datë 2 gusht 2021 dhe me datë efektive 23 gusht 2021. Si rrjedhojë ky zë në emër të Republikës së Kosovës është rritur për vlerën në fjalë nga data efektive e transaksionit.

Shpërndarjet e DVT-ve dhe pjesa e paguar e kuotës janë interesa që përmbajnë norma vjetore interesi mesatar që variojnë nga 0.050% - 0.115% për vitin 2021 (2020: 0.050% - 0.750% vjetore).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

17. Detyrime ndaj institucioneve qeveritare

Detyrimet ndaj institucioneve qeveritare përfshijnë llogaritë rrjedhëse si më poshtë:

Llogaritë rrjedhëse	2021	2020
Thesari - Ministria e Financave	423,322	316,897
Agjencia Kosovare e Privatizimit	184,737	191,457
Institucionet e përkohshme administrative	303	92
Gjithsej	608,362	508,446

Norma e interesit efektiv vjetor për llogaritë rrjedhëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021 është zero (për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020: zero).

18. Detyrime ndaj institucioneve publike dhe komerciale

Llogaritë rrjedhëse	2021	2020
Kompanitë e sigurimeve	4,811	4,688
Institucionet tjera publike	72,579	133,971
Fondet e licencuara pensionale	-	-
Të tjera	2	2
Gjithsej	77,392	138,661

Norma e interesit efektiv për llogaritë rrjedhëse më 31 dhjetor 2021 dhe 2020 është zero.

19. Detyrime nga huamarrja/et

	2021	2020
Gjendja me 1 janar	2,154	2,266
Rregullime për fitimet/(humbje) nga këmbimi valutor nga detyrimet që lidhen me huamarrjen nga banka botërore	-	(17)
Gjendja me 1 janar (riparaqitur)	2,154	2,249
Shlyerjet për huamarrje (këste)	(110)	-
Rregullimet e këmbimit valutor	95	(95)
Gjendja me 31 dhjetor	2,139	2,154

Shumat më sipër paraqesin huamarrjen nga Banka Botërore. Banka ka shfrytëzuar mundësinë e huamarrjes me kushte të favorshme (normë të ulët të interesit dhe afatin e shlyerjes së principalit prej rreth 10 vitesh). Pagesat e interesit kanë filluar që nga fillimi i disbursimit në vitin 2014, por ripagimi i principalit ka filluar nga tetori 2021. Afati i maturimit do të jetë 15 prill 2031. Kryesisht huamarrja ndërlidhet me projektin për zhvillimin e pagesave brenda vendit duke mundësuar që procesimin e tyre në kohë reale si dhe projektin për qendrën e vazhdimësisë së punës. Ndryshimi është për shkak të lëvizjes së kursit të këmbimit EUR/SDR në datën e raportimit.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënime mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

20. Detyrime të tjera vendore

	2021	2020
Llogari në përkujdesje	756	756
Të ardhura të shtyra nga grantet	197	295
Të ardhurat tjera të shtyra	15	11
Lejimet / provizionet për detyrime të mundshme	261	242
Kreditorë të ndryshëm	574	606
Përfitimet e punonjësve me afat të gjatë	615	629
	2,418	2,539

Ndryshimi vjen nga rrjedha normale e aktiviteteve brenda BQK-së në raport me datat e shpalosjes. Më 31 dhjetor 2021 në kuadër të llogarive në përkujdesje është shuma prej 756 mijë Euro, që ndërlidhet me llogarinë rrjedhëse-operative të Kompanisë së Sigurimeve Kosova e cila është likuiduar në prill të vitit 2010. Sipas procesit në fjalë kjo shumë ka mbetur si llogari në përkujdesje dhe me 31 dhjetor 2021 dhe 2020 ka saldon e shpalosur më lartë.

Lëvizjet në lejimet / provizionet për detyrime të mundshme gjatë vitit janë si mëposhtë:

	2021	2020
Vlera bartëse me 1 janar	242	162
Shpenzimet nga provizionet për detyrimet e mundshme (shënim 28)	20	80
Zvogëlim i provizioneve gjatë vitit	(1)	-
	261	242

Lëvizjet në të hyrat nga grantet janë si vijon:

	Ministria e Financave	Banka Botërore	Banka Qendrore Evropiane	Gjithsej
Të hyrat e shtyra nga grantet më 1 janar 2020	138	256	-	394
Grante të pranuar gjatë vitit	-	-	20	20
Të ardhurat nga grantet për vitin (shënimi: 25)	(60)	(39)	(20)	(119)
Të hyrat e shtyra nga grantet më 31 dhjetor 2020	79	217	-	295
Të hyrat e shtyra nga grantet më 1 janar 2021	79	218	-	295
Grante të pranuar gjatë vitit	-	-	28	28
Grantet e njohura si hyrje për vitin (shënimi: 25)	(60)	(38)	(28)	(126)
Të hyrat e shtyra nga grantet më 31 dhjetor 2021	19	180	-	197

Granti i Ministrisë së Financave ishte projekti i tyre për krijimin e aplikimit të depozitave të qeverisë së Kosovës, pasi është përfunduar projekti, ata na kanë dhënë aplikacionin si grant. Granti Botëror i BQK-së ishte për aplikimin e mbikëqyrjes në terren dhe granti ECB është projekti rajonal për trajnimin e BQK-së qendrore rajonale, pjesë e këtij programi ishte edhe BQK-ja.

21. Kapitali i autorizuar

Kapitali i autorizuar i BQK-së më 31 dhjetor 2021 dhe 2020 është 30,000 Euro sipas Ligjit nr. 03/L- 209 të miratuar më 22 korrik 2010.

BQK i raporton Kuvendit të Kosovës. Kapitali i BQK-së nuk i nënshtrohet ndonjë detyrimi.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

21a. Fondi rezervë dhe rezerva e rivlerësimit

Fondi rezervë dhe rezerva e rivlerësimit rregullohet me nenin 54 të Ligjit nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës. Fitimi i çdo viti financiar, shpërndahet si përshkruhet në shënimin 4 (f) menaxhimin e kapitalit në pajtim me nenin 54 dhe 55 të këtij ligji.

22. Të ardhurat neto nga interesi

Të ardhurat neto nga interesi, përbëhen si vijon:

	2021	2020
Të ardhurat nga interesi		
Nga llogaritë e depozitave	3	27
Nga bonot e thesarit	2,976	2,607
Nga llogaritë me FMN	50	126
Nga normat negative në depozita	1,113	1,069
	4,142	3,829
Shpenzimet e interesit		
Në llogaritë e entiteteve jo-bankare (FMN)	56	138
Normat negative ndaj llogarive nostro me bankat korrespondente	1,341	808
Në depozitat me afat	80	2
Nga huamarrja	16	17
	1,493	965
Të ardhura neto nga interesi	2,649	2,864

BQK është duke paguar norma negative mbi saldot e llogarive rrjedhëse nostro me bankat korrespondente (sipas disa limiteve të përcaktuara nga ato), si rrjedhojë aplikon edhe norma negative mbi rezervën e kërkuar për bankat e nivelit të dytë dhe ndaj depozitave të Trustit të Kursimeve Pensionale të Kosovës.

23. Të ardhurat neto nga tarifat dhe ndalesat

Të ardhurat neto nga tarifat dhe ndalesat përbëhen si në vijim:

	2021	2020
Të ardhura nga tarifat		
Nga depozitime parash	1,190	954
Nga transfertat e jashtme hyrëse	87	77
Nga transfertat e jashtme dalëse	366	308
Nga sistemi kliringut ndër-bankar	1,564	1,231
Nga sistemi i regjistrimit të kredive	162	132
Tarifat e tjera	19	17
Gjithsej të ardhura nga tarifat	3,388	2,719
Shpenzimet nga tarifat		
Për transport parash	536	346
Për transaksione me bankat korrespondente	41	41
Gjithsej shpenzimet nga tarifat	577	387
Të ardhura neto nga tarifat dhe ndalesat	2,811	2,332

Ky grup i të ardhurave rrjedh nga shërbimet e ofruara ndaj klientëve të Bankës, për pagesa, depozita, për platformën e regjistrimit kreditor si dhe mirëmbatje të llogarive dhe artikujve në ruajtje.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

24. Të ardhura nga aktiviteti rregullativ

Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ, përfshijnë kryesisht tarifa të vendosura ndaj institucioneve financiare në Kosovë si pjesë e dhënies apo ripërtëritjes së licencave, po ashtu edhe tarifa të tjera të aplikueshme që kanë të bëjnë me aktivitetet e tyre dhe për të cilat aktivitete BQK ka autoritet ligjor për t'i rregulluar.

Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ:

	2021	2020
Tarifa ngarkuar për bankat komerciale	4,133	3,567
Tarifa ngarkuar për kompanitë e sigurimit	1,818	1,535
Tarifa nga institucionet financiare jo-bankare	355	251
Tarifa nga ripërtëritja e pensioneve	29	29
Gjithsej	6,335	5,382

25. Të ardhurat nga grantet

Të ardhurat nga grantet përbëhen si në vijim:

	2021	2020
Thesari - Ministria e Financave (Aplikacioni për DepoX)	60	60
Banka Botërore	38	39
Banka Qendrore Evropiane	28	20
Gjithsej	126	119

26. Të ardhurat tjera operative

Të ardhurat tjera:

	2021	2020
Të ardhurat tjera	22	11
Gjithsej	22	11

Të ardhura të tjera janë të ardhurat të cilat nuk janë të ndërlidhura me aktivitetin e zakonshëm të BQK-së dhe çdo balancë tjetër është shpalosur në një shënim të veçantë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

27. Shpenzimet e personelit

Shpenzimet e personelit përbëhen si në vijim:

	2021	2020
Perfitimet e punonjësve		
Pagat	3,924	3,902
Kontributet pensionale (punëdhënësi)	628	606
Shpenzimet e sigurimit shëndetësor dhe jetësor	282	195
	4,834	4,703
Përfitime tjera personeli		
Trajnimet e stafit	9	26
Shpenzimet e Bordit të Bankës Qendrore	51	86
Të tjera	14	18
	74	130
Gjithsej	4,908	4,833

Numri mesatar i punonjësve që në mënyrë aktive ka efektuar në shpenzimet e shpalosura për vitin 2021 është 233 (kjo mesatare në vitin 2020 ka qenë 229).

28. Shpenzimet e përgjithshme dhe administrative

Shpenzimet e përgjithshme dhe administrative përbëhen si në vijim:

	2021	2020
Shpenzimet e sigurimit	486	331
Mirëmbajtje dhe riparime	91	73
Mirëmbajtja e programeve kompjuterike	361	385
Shpenzimet e komunikimit (telefon, teleks, dhe internet)	32	37
Shërbime komunale	83	81
Shpenzimet e auditimit dhe këshillimit	10	13
Shpenzimet sigurisë dhe ruajtjes	112	112
Udhëtime dhe transport	15	15
Shpenzimet operative të veturave	17	14
Materiale zyre	7	4
Shpenzimet e përfaqësimit*	19	31
Shpenzime reprezentacioni	7	4
Shpenzime e kafiterisë	44	36
Shpenzimet konsumuese për kompjuterë artikuj të tjerë të nderlidhur	5	11
Shpenzime konsumuese për pajisje	8	5
Shpenzimet e publikimit dhe literaturës	10	8
Asistenca tekniko profesionale dhe shërbime tjera të jashtme	12	11
Anëtarësime shoqata profesionale**	31	43
Shpenzimet e provizioneve (shënimi 20)	20	80
Të tjera	50	52
Gjithsej	1,420	1,346

* Shpenzimet e përfaqësimit përbëhen nga: konferenca dhe aktivitetet të ngjajshme, programi i edukimit financiar, dhurata e fëmijëve për fund të vitit, ceremonitë dhe dhuratat për pensionim të personelit, dhurata për 8 mars dhe të ngjajshme.

** Anëtarësimet në shoqata profesionale kryesisht janë anëtarësimet në shoqata të nivelit ndërkombëtar të rregullatorëve të mbikëqyrjes së sigurimit, mbikëqyrjes së pensioneve, regjistrimit të kredive, për auditim të brendshëm si dhe standarde të raportimit financiar.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

29. Fitimi/ (humbja) neto nga vlerësimi (këmbimi) valutor

Fitimi neto nga kursi i vlerësimit (këmbimit) valutor është 536 mijë Euro për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021, (ndërsa 2020: humbje prej 663 mijë), dhe paraqet fitim të përealizuar në raport me diferencat e ardhura nga rivlerësimet valutore nga konvertimi i mjeteve (pasurive) dhe detyrimeve të USD dhe DVT-ve (SDR) në euro vlerat ekuivalente të pasqyruara në librat e BQK-së.

Në kuadër të valutave jo euro kemi këto pozicione përkatëse me:

Shënim:		31 dhjetor 2021	
		Pasuritë	Detyrimet
10	USD	10,370	-
11,16	DVT (SDR)	261,538	264,931

		31 dhjetor 2020	
		Pasuritë	Detyrimet
10	USD	10,512	-
11,16	DVT (SDR)	226,343	228,954

Efektë nga ndryshimi i kursit të këmbimit valutor rrjedh nga:

	31 dhjetor 2021	31 dhjetor 2020
nga USD	706	(791)
nga DVT (SDR)	(170)	128
	536	(663)

Fitimi/Humbja nga ndryshimi i “kursit të këmbimit” është pozicioni i përkohshëm jo-operativ i rrjedhë nga zërat në valutë të huaj (USD dhe DVT-SDR të shpalosur më lartë), i cili me datën e raportimit duhet të raportohen në vlerën euro ekuivalente të tyre sipas kursit valutor të datës së raportimit. Me ndryshimin e kursit të këmbimit valutor rrjedhin edhe diferenca (fitim ose humbje), që si të tilla vetëm barazojnë zërat financiar-vlerat ekuivalente por që nuk janë realizime faktike.

Ky efekt në vitin 2021 ka qenë pozitiv dhe ka rritur “*gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin*”. Nëse e përjashtojmë këtë efekt (përkatësisht shumat 536 mijë fitim në vitin 2021 dhe 663 mijë euro si (humbje) jo faktike në vitin 2020) si dhe efektin neto për korrigjim të vlerës së instrumenteve financiare, atëherë rezultati financiar operativ për vitin 2021 është rreth **4,587 mijë euro** dhe për vitin 2020 është rreth **3,489 mijë Euro**.

Pozicionet në USD (Dollar amerikan) janë të paraqitura në shënimin 4(d) ndërsa pozicionet në DVT - janë të shpalosura nën shënimin 11 dhe 16.

Fitim/humbje e përealizuar	2021	2020
Nga pozicioni valutor	536	(663)
Nga pozicioni i instrumenteve financiar (shënim 4)	993	(664)
Fitimi/humbja totale e rivlerësimit	1,529	(1,327)

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

30. Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj përbëhen nga:

	Shënim	2021	2020
Paraja e gatshme	7	537,818	308,090
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	151,912	313,706
Depozita me bankat e huaja me maturitetet deri në tre muaj	10	14,059	8,394
Gjithsej		703,789	630,190

Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen për qëllim të përmbushjes së detyrimeve të likuiditetit kryesisht afatshkurtër. Një investim kualifikohet si ekuivalent i parësë kur ai ka maturitet afatshkurtër, më pak se tre muaj nga data e blerjes.

31. Detyrime të kontraktuara dhe kontingjente

Rastet ligjore

BQK-ja ka disa procese të hapura gjyqësore kundër saj në datën e raportimit të këtyre pasqyrave financiare. Është mendim i menaxhmentit se rezultati përfundimtar i këtyre padive nuk do të ketë një efekt të rëndësishëm në pasqyrat financiare të BQK-së më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021, megjithatë duke dashur të jemi të kujdesshëm për disa prej tyre kemi vlerësuar ndarjen e një fondi rezervë i shpalosur si zë të detyrimit tjera.

Detyrimet kontigjente (të ardhshme)

Detyrimet kontigjente përbëhen nga:

	2021	2020
Kontrata për shërbime	-	-
Kontrata për renovim dhe riparim në objekt	-	58
Kontrata për pajisje	-	46
Aplikacione në proces	-	19
Gjithsej	-	123

Në vitin 2009, Kosova u bë anëtare e organizatave të grupit të Bankës Botërore – Banka Ndërkombëtare për Rindërtim dhe Zhvillim (BNRZH), Asociacioni Ndërkombëtar për Zhvillim (ANZH), dhe Agjencia për Garantimin e Investimeve Shumëpalëshe (AGISH). Në lidhje me këtë anëtarësim, BQK-ja vepron si depozitare. Kjo është në përputhje me Ligjin nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës dhe Ligjin nr. 03-L-152 për Anëtarësimin e Republikës së Kosovës në Fondin Monetar Ndërkombëtar dhe Organizatat e Grupit të Bankës Botërore.

Në qershor 2009, Qeveria e Kosovës lëshoi letra premtimi për të bërë pagesa lidhur me anëtarësimet në agjencitë e lartpërmendura të Bankës Botërore, sipas kërkesës dhe instruksioneve të pagesës së tyre. Shuma totale më 31 dhjetor 2021 ishte 645 mijë dhe më 2020 gjithsej shuma e këtyre letrave të premtimit ishte 645 mijë Euro.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2021

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

32. Transaksionet me palët e lidhura

Palët e lidhura përfshijnë Menaxhmentin Kyç dhe Bordin e Bankës Qendrore. Kompenzimet e tyre paraqiten si më poshtë:

	2021	2020
Kompenzimet për Bordin e BQK-së	46	68
Kompenzimet për Komitetin e Auditimit	-	7
Kompenzimet për Menaxhmentin e lartë	158	155
Gjithsej	204	230

33. Ngjarjet pasuese

Nuk ka ngjarje të rëndësishme pasuese pas datës së bilancit për të cilat do të ketë nevojë të bëhen rregullime ose shënime shpjeguese shtesë në këto pasqyra financiare. Kjo përfshin gjithashtu, vlerësimin tonë mbi vlerësimet e efektit financiar në pasqyrat e BQK-së edhe nga situata pandemike e Covid-19.

Një trajtim i veçantë është bërë edhe për vlerësimin e situatën së re të krijuar në nivel global pas fillimit të luftës në lindje të Europës (Ukrainë) dhe ashpërsimit të sanksioneve të vendeve perëndimore ndaj Federatës Ruse (si SHBA dhe Bashkimit Evropian, iniciativë të cilës ju ka përgjigjur edhe Kosova). Akoma është shumë herët të flitet për ndikimet ekonomike që mund të rrjedhin nga kjo situatë. Por që ka indikacione që mund të ketë sigurisht që po. Vlerësojmë e theksojmë se kemi marrë iniciativa konkrete (themelimi i një trupe këshillëdhënëse për Guvernatorin dhe Bordin Ekzekutiv) për adresimin e vlerësimin e ngjarjeve që mund të efektojnë ekonominë e Kosovës dhe pastaj rrjedhimisht edhe aktivitetin e institucionit tonë dhe jemi zotuar që do jemi shumë vigjilent në këtë aspekt, që të përcjellim ngjarjet dhe të jemi të përgatitur karshi tyre.